

שכיבי ניצוצי אור
במעלת שגב

פרשת ראה

המיוחד בה או
בחלקים ממנה
לצד דברי הסה"ק
בפרשה על
קדושת הזמן
מענינא דיומא

קדושתה השפעותיה
לדורות ורוממותה.

העיד רבי שמעון
בן אלעזר משום רבי שמעון בן חנניא כל הקורא
פסוק בזמנו מביא טובה לעולם. (סנהדרין קא)

רמז וכח הפרשה * הכנה לפני ראש השנה *
ברכה וקללה * ראה - כח לראות * בכח השבתות
שעות ימי הרצון * קבלת עול מלכות *
בנים אתם * עשר תעשר *
וכי ירבה ממך הדרך * למען תלמד ליראה *
פרשת המועדות

לעי"נ

הרה"ח

שלמה

פנחס

רובינשטין

נלב"ע

ט' סיון

תש"כ

פרשת ראה

לעי"נ

מרת ציפורה גולדה

בת הרב יעקב יוסף

ת.נ.צ.ב.ה.

רמז וכח הפרשה

בשורות טובות

הרה"ק רבי אברהם מקאליסק היה מספר: שבפרשת ראה בא הרה"ק המגיד ממעזריטש למרן הבעל שם טוב, והרה"ק רבי מענדלי מוויטעפסק זי"ע הגיע בפרשה זו אל המגיד ממעזריטש, ובפרשת ראה הגיע הרה"ק ר' מענדלי לארץ ישראל, והוסיף הרה"ק מקאליסק שבפרשה זו יש לצפות לבשורות טובות! ---
מזקנים אתבונן, ראה

ראה אלול הולך

בפרשת ראה, אמר מרן הרה"ק אדמו"ר ז" [בעל "בית אהרן"] זיע"א: ראה אלול הולך, כי לעולם קורים פרשת ראה, בשבת מברכים של חודש אלול.

ברכת אהרן עמ' קו
ילקוט מאמרים פרק יג'

הנה אלול

אמר אדמו"ר הק' מסאדיגורא זי"ע, כי 'פרשת ראה' קורין תמיד בשבת מברכין, או כשחל בו ראש חודש אלול, וזהו נוטריקון של "ראה" ראש חודש אלול היום, מפני שבשבת נכללו כל ההשפעות הק' של כל ששת ימי החול.

"כתבי חסידים הראשונים" (ירושלים תשנ"ג),
מ' הרה"ח רבי מרדכי אהרן פישמן ז"ל אות ע"ה

יראה בעיניו שנדון כל יום

הנה הפסוק מרמז רא"ה אנכי נותן וגו', ר"ת ר"ח אלול היום, ברוב שנים חל להיות ר"ח אלול בפרשת ראה, ולפעמים שבת פרשת ראה בר"ח אלול. אנכ"י ר"ת אדם נידון כ'ל יום, וזה צריך האדם לשום אל לבו בימי אלול לעורר תשובה, וזהו נותן לפניכם היום, בכל יום יראה האדם בעיניו שנידון או לברכה או לקללה ח"ו, כמ"ש גבי קריאת שמע "היום, כל יום יהיה כחדשים. והנה בחודש אלול נפתחים שערים של י"ג מדות, להשפיע יראה על בני ישראל לעשות תשובה ולקבל מהם.

גנוזי יוסף - סטנאב

התחלת אלול

ראה. ר"ת התחלת ראש חודש אלול.

רביד הזהב

ראה כי בימים האלו נתנו לוחות אחרונות

והמה ימי רצון ותשובה

ראה אנכי נותן לפניכם היום, הנה הרמז בפסוק הזה על ר"ח אלול, כי נמצא בספרים הרמז על ר"ח אלול, אריה שאג מי לא ירא, א' רמז על אלול, ר' על ראש השנה, י' על יום הכפורים, ה' על הושענא רבה, והנה בתיבת ראה, יש גם כן הרמז על כולם, רק חסר הו"ד, ומרמז בניקוד הטעם רביע [רביעי]... כמו קוצו של יו"ד המרמז על בחי' כתר כידוע... נרמז בנקודה ולא באות, כי בחי' כתר נעלם ונסתר, והנה לכך רביעי למעלה בתיבת ראה, כי בחי' כתר למעלה מכל הספירות.

וזה שרמז ראה, היינו שתסכל בימים האלו שהמה ימי הרצון, שיכול האדם לעשות תשובה, והקב"ה יקבל תשובתו מכל אחד ואחד, והראה דהא אנכי נותן

לפניכם היום, היינו עשרת הדברות המתחילין אנכי, קבלתי בזו הימים ליתן לכם, והנה מחמת כי המה ימי הרצון ונתכפרו עונותיהם, ליתן להם הלוחות אחרונות. שהמה ימי הרצון שיהיה רפואת הנפש, לכן אלול בגימטריא רפא, כמאמר הכתוב רפא נפשי כי חטאתי לך.

והנה אריה הוא אותיות יראה, יוצא ר"ת הפסוק משמים הביט ה ראה את, והרמז כי מחמת זה בא יראה לאדם, כאשר יסתכל כי השי"ת ברא את כל העולם, והוא מביט משגיח ורואה את כל מעשה בני אדם, והנה בטור בהלכות ר"ה, ז"ל: תניא בפרקי דר"א בר"ח אלול אמר הקב"ה למשה עלי אלי ההרה, שאז עלה לקבל לוחות אחרונות, והעבירו שופר במחנה, משה עלה להר וגו', לכן התקינו חז"ל שיהיו תוקעין וכו', וכל החדש כדי להזהיר את ישראל שיעשו תשובה עי"ש.

¹ חסד לאברהם, ראדומסק, ראה

לפני ראש השנה

היום שמברכין חדש אלול, נתגלה בו ההארה מחודש הזה, ואלול הוא עת התשובה, וזה מרומז ב'ראה' נוטריקון ר'אה ה'חדש אלול, "אשר אני נותן לפניכם היום", ואין 'היום' אלא ראש השנה (זוה"ק ח"ב לב:), שאני נותן 'לפניכם' החדש אלול, שהוא 'לפני' ראש השנה, שתעשו בו תשובה,

מגן אברהם, טריסק, ראה

טעם קביעות פרשת ראה לפני אלול

שמעתי מממורי הקדוש הרב מוהר"ש זללה"ה מבעלזא, אשר גימטריא 'אלול' עם הכולל, פח', גימטריא 'חיים', ותיבת ראה הוא שם פט' מעב' שמות, היוצא מפסוק "ויסע ויבא ויט" רומז אשר בקביעות השנים בפרשת ראה, או מברכין החודש אלול או ראש חודש חל בו, עכ"ל הטהור (אילה שלוחה)

² לקוט אמרי קודש בעלזא

¹ והמשך הדברים שם: וזה הכוונה ראה אנכי נותן לפניכם היום, היינו ראה כי בזו הימים הוא הזמן מהתשובה. מחמת כי בזו הימים נתנה התורה לישראל הנרמז בתיבת אנכי, והנה ניתנו הלוחות אחרונות באלו הימים, כי מחמת החטא הידוע נפגמו האותיות מהלוחות, והיו פורחות באויר מן הלוחות, וחזרו לשרשם למעלה, ובאלו הימים חזרו בתשובה ונעשו כמו ארון לתורה, וזהו שאמר הכתוב פסל לך שני לוחות וגו' ועלי אלי ההרה, ועשית לך ארון עץ. דהנה ארון הוא כלי אשר התורה מונח שם, ועיקר הארון צריך להיות אצל בני ישראל, שהמה כלים לקבל תורה, כי להם ניתנה, וזהו לך ארון עץ. וזה הרמז ראה אנוכי נותן ר"ת ארון, כי בני ישראל היו בבחי' ארון, בזו הימים לתורה, הנרמז בתיבת אנוכי עכל"ק.

והנה פרשת ראה, חלה לעולם בסוף חודש אב שמזלו אריה, אותיות יראה או בר"ח שהוא ל' באב, נפלא א"כ להסמיק לזה מ"ש בספר תולדות אהרן, זיטומיר, ליקוטים חדשים: וזהו ביאור מאמר חז"ל 'אחורי ארי ולא אחורי אשה'. כי חצי חודש הראשון מכל חודש נקרא פנים, וחצי חודש האחרון נקרא אחור, ואם האדם ממתין בתשובתו עד ימי הסליחות שזהו אחור של אלול, זה לא טוב לו, והנכון הראוי לו שיתחיל בזמן הקבוע להתחלת עשיית התשובה, והוא טו' באב, שזהו אחור של חודש אב, וזהו 'אחורי ארי ולא אחורי אשה' היינו באחור של אב, שהוא מזל אריה יעשה תשובה, ולא באחור של אלול שהוא מזל בתולה, כנזכר לעיל.

‘ראה’, שם מסוגל
לשוב לדרך הישר

קבלתי, השם ‘ראה’, שם הס”ט מ-עב’ שמות, הוא מסוגל למי שתועה, להגיע אל דרך הישר.

אגרא דפרקא, דינוב, אות מג’

פרשת ראה לשוב לדרך הישר

חודש אלול מתחיל בפרשת ראה או שמברכין אז ר”ח אלול, והנה הוא חודש התשובה, ויש לומר עפ”י דברי זקני וז”ל: קבלתי, השם ‘ראה’, שם הס”ט מ-עב’ שמות, הוא מסוגל למי שתועה, להגיע אל דרך הישר. עכלה”ט, ועל כן בחודש התשובה הלז שצריכן לשוב לדרך הישר והאמת, מתחילין ראה שזהו השם המסוגל לזה כנזכר.

שער ישיכר ימי הרצון אות יט’

ראה ר”ת אלול ראש השנה

וגימ’ כתיבה וחתימה טובה

וזה שאמר הכתוב רא”ה ראשי תיבות ‘אלול ראש השנה’, שהוא מספר ‘כתיבה וחתימה טובה’ (גימ’ תתקכ”ח), גם ‘שנה טובה מתוקה’ (גימ’ גם כן תתקכ”ח). כנ”ל, היא על ידי התחברות ימי אלול לראש השנה כנ”ל, וזהו “ראה נתתי”, מספר ‘אלול’ בחשבון א’ אלף, שאלול ניתן לתשובה לפני ראש השנה, וזהו לפניך היום, והיום רומז על ראש השנה, כאמרם ז”ל (זוה”ק ח”ב לב), על הפסוק (איוב א), ויהי היום. (הובא להלן בהרחבה) אהבת ישראל, ויזניץ, ראה תרנ”ט

אלול מזל בתולה

“ראה אנכי נותן” עולה כמנין ‘אלול מזל בתולה’, וגם עולה כמנין ‘שופר’ עם הכולל, מרמז על תקיעת שופר בחודש אלול,

אהבת ישראל, ויזניץ, ראה

ימי הרצון הוא זמן גילוי

שהברכה היא לשמוע למצוותיו

בש”ק שמברכין אלול דכל ברכאין דלעילא ותתא ביומא שביעאה תליא כנ”ל, על כן בתחילת אלול כשמברכים קורין רא”ה, שעתה נתגלה הראייה בחדיו יתברך שמו מעתה ועד עולם, וזהו (דברים יא טו) “ראה אנכי נותן לפניכם היום ברכה קללה, את הברכה אשר תשמעו אל מצות ה’ אלקיכם וגו’ והקללה אם לא תשמעו” וגו’

² וראה בספר טעמי המנהגים, אלול: בשם כ”ק מרן זקננו מהר”ש מבעלזא זי”ע ועכ”א: דכללות ישראל כיון ששמעו שמברכין ‘ראש חודש אלול’ משימים יראת ה’ נגד פניהם, הגם שבכל השנה יש לישראל יראה מהבורא ברוך הוא, מכל מקום בחודש אלול יש להם יראה כוללת, ושופכים הלבבות לפני השם ברוך הוא,

ולכן איתא בכתבי האר”י שאלול עם הכולל גימטריא ‘חיים’, כשישראל יש להם יראה כוללת מהבורא ב”ה בימים הקדושים הללו, ושופכים הלבבות לפניו יתברך ממילא מתברך בשנת חיים.

ו‘חיים’ כולל הכל, הן רפואה הן פרנסה, שחולה אין חיותו חיות, וכן עניים אין חייהם חיים, לכך כשישראל שופכים הלבבות לפני השי”ת ויתעלה, מתברכים בשנות חיים... ורפואה ופרנסה בכלל חיים.

כי עיקר חשכות העינים הוא בעוונותינו הרבים ההסתר פנים, בגלות בתראה דאדום... על כן כשיתגלה הראייה בכבודו יתברך שמו, יהיה הברכה נשפע ליראי ה', והקללה למכעיסיו עוברי רצונו, וזהו "רא"ה אנכי נותן לפניכם היום ברכה קללה, את הברכה אשר תשמעו אל מצות ה' אלקיכם", שהברכה ישפע לעושי רצונו יתברך שמו, "והקללה אם לא תשמעו אל מצות וכו' וסרתם ונו' ללכת אחרי אלהים אחרים אשר לא ידעתם" היינו שהקללה תלך רק לעוברי רצונו ממש, שהולכים אחרי ע"ז ופורשים מן הדת לגמרי, ושלא יהי' להיפך (בבחי' הסתרת פנים) כנזכר, וזהו בחי' 'ראה' שנראה התגלות כבודו יתברך שמו. שער יששכר ימי הרצון אות א'

חודש אלול מסוגל לגאולה

והנה, קורין הפרשה הזאת בראש חודש אלול או לפניו. והנה, המגלה עמוקות (עקב, ד"ה ג' פעמים מ') כתב שהחודש הלז מסוגל לגאולה. ולכאורה קשה, דהרי זה דלא כרבי אליעזר ודלא כרבי יהושע בפלוגתא בראש השנה (י:), מה שכתב באלול, דאינו לא בניסן ולא בתשרי.

ויש ליישב, כיון דהחודש אלול הוא חדש התשובה, וכיון שפסק הרמב"ם (בהלכות תשובה פ"ו ה"ה), דאין ישראל נגאלין אלא בתשובה, וכיון שעושין תשובה מיד נגאלים. עד כאן לשונו הקדוש, על כן שפיר הוא אלול (זמן התשובה) זמן הגאולה, ואינם צריכים להקיצין של ניסן או תשרי.

ובזה מובן, כיון שכתוב בדיוק 'היום' על זמן הגאולה (ראה סנהדרין עח.) 'היום אם בקולו תשמעו' (תהלים עה, ז), היינו לשוב בתשובה. וזהו שפירש רש"י ז"ל את הברכה על מנת אשר תשמעו...

היינו בתנאי שישיבו, וקיימא לן (גיטין עד.) האומר על מנת כאומר מעכשיו דמי, וזהו שפירש על מנת (מעכשיו), 'שמיד נגאלין' אם יעשו תשובה כנזכר מהרמב"ם, ואינם צריכים להמתין על תשרי או ניסן כנזכר.

³ חיים ושלום, מונקאטש, ראה

הכנה לפני ר"ה

*****

"לפניכם היום" להקדים ההכנה לפני יום הדין

"ראה אנכי נותן לפניכם היום, ברכה וקללה" וכו' (יא, כו). הדקדוקים ידוע, ונראה לי לרמז בפסוק זה, שקאי על חודש אלול הבט עלינו לטובה, המוכן לתשובה קודם בוא יום הכסה, ולהכין עצמו לקבל שנה טובה מתוך תשובת אמת, והוא על דרך שפירש הט"ז על הפסוק (תהלים צח, ו), "בחצוצרות וקול שופר

³ וראה חתם סופר על תהילים פרק פסוק י': יותר רצוי התפילה בימים אלו ימי רצון לה', וקראו לחודש אלול וימי התשובה 'ירח ימים' גימטריא 'שיח', לשפוך שיח לפני ה' וירצה לפניו, והם מ' יום של קבלת התורה, מראש חודש עד יום הכפורים, ועם תצרך מ' ל'שיח' נעשה משיח, שמקרב הגאולה.

עוד שם בחיים ושלום בד"ה שאחרי זה, על הפסוק לשכנו תדרשו ובאת שמה, (יב, ה-י) וכן המשך הפרשה אחרי זה. הנה עיין במגלה עמוקות (פרשת עקב, ד"ה ג' פעמים מ') שבראש חודש אלול שהוא מזל בתולה (ספר יצירה פ"ה, מ"ג), יאמר השם יתברך לבתולת ישראל 'קומי התנערי מעפר' (ראה ישעיה נב, ב)

הריעו לפני המלך ד', שהוא לשון אקדומי, שיהיה תוקעין בתחלת השנה, קודם שמריעין מן השמים, בסוף השנה חלילה, עיי"ש בסימן תקפ"ה (ס"ק ז'). ומעתה יש לומר שזה הוא רמיזת הקרא, "ראה אנכי נותן לפניכם היום", היינו לפני יום הדין יום ראש השנה, שנקרא 'היום' כנודע (זוה"ק ח"ב לב:), הנני "נותן לפניכם ברכה" וכו', "את הברכה", הרצון, להודיע שבמכוון נתן לנו החודש אלול קודם ר"ה, כדי להכין עצמינו לתשובה במעשים טובים, ושמיעת קול שופר כמנהג ישראל בכל מקומות מושבותיהם, וזה, "את הברכה אשר תשמעו אל מצות ד' אלקיכם, אשר אנכי מצוה אתכם היום", היינו זו המצוה שצויתי לכם לשמוע קול שופר, בר"ה הנקרא 'היום', הנני מצוה לכם שזו המצוה עצמה, תקיימו ג"כ כל החודש אלול מקודם, כדי לעורר לבבכם לתשובה, כדי שתזכו לברכת שנה טובה.

ומה מאד נכון לפי זה הרמז שכל הפסוק "ראה אנכי נותן לפניכם היום, ברכה וקללה" עולה במספר השווה לחשבון "תקעו בחודש שופר" כי כן למדו מזה הפוסקים (פמ"ג ס' תקפ"א) שצריכין לתקוע בכל החודש אלול, כדי שיהיו תוקעין חודש שלם, עיי"ש וגם "ראה אנכי נותן" עולה למספר הקרא "הנותן בים דרך" הכוונה הידוע לחודש אלול.

צבי לצדיק, בלזאב, ראה

4

ראה אנכי הוא ר"ח אלול

שבו עלה משה לקבל לוחות שניות

ראה אנכי נותן לפניכם היום... בעת צאת השנה נתוסף ההשגה לראות ולהשכיל יותר מכל המשך השנה, כל שנה שרשה בתחילתה מתעשרת בסופה (ר"ה ט"ז:), ואין עשיר אלא בדעת (נדרים מ"א), ור"ח אלול הוא בקבלת התורה, כמו שנאמר על יום הזה, ואנכי עמדתי בהר כימים הראשונים (לעיל י' י'), כי זה יום ראשון של עלייתו לרצון, וכמו אז פסקה זוהמתן, וכמו אז אתה הראת לדעת, כן עכשיו, ולאחר ימי תמוז אב שהם החשיכה, עיני עיני יורדה מים (איכה א טז), עכשיו נתגלה אור גדול, של שורש כל ימי הרצון הבאים עלינו לטובה.

וזה ראה אנכי, מעמד הנבחר, שמפי הגבורה שמענו וראינו כל שלמטה ושלמעלה והשיגו תכלית כל ההשגות, ולכן כתיב לשון הוזה "ראה אנכי נותן", שהיה קול גדול ולא יסף, שלא פסק, ויוצא הקול ההוא בכל שנה ושנה, היום הוא ר"ה, כמ"ש ויהי היום יבאו מי וגו' (איוב א' ו' זהר פ' נא לב: מובא ברש"י), וזהו שאמר "לפניכם" עוד טרם שהתחיל האדם לעסוק ולסגל מצוות ומעשים טובים

⁴ בספר פניני החסידות לר"ה מביא (מרשימות הרה"ח מוה"ר שלמה זלמן מוזס ז"ל): בימיו האחרונים של הרב הקדוש רבי אליעזר מויזניץ זצ"ל בעל "דמשק אליעזר" (יומא דהלולא ב' אלול) והוא שוכב על ערש דוי בירושלים, בקרוהו הצדיקים הקדושים כ"ק אדמו"ר מבעלזא ואחיו רבי מרדכי רוקח מבילגורייא, צוק"ל, ובתוך השיחה פירש האדמו"ר מבעלזא - בשם הרב הקדוש ר' מרדכי מטשערנאביל זי"ע (מובא בסוף ספר ליקוטי תורה) - את דברי האר"י ז"ל בפיוט של ליל שבת: "יהא רעוא קמיה דתשרי על עמיה" - שתהיה לרצון לפני הבורא יתברך, העבודה הגדולה של עם ישראל בחודש תשרי. השיב לו רבינו [ר' אליעזר'ל] שאפשר לפרש: "יהא רעוא קמיה דתשרי" שהרצון יתעורר עוד לפני חודש תשרי על עמו, כלומר עוד בימי הרחמים והרצון בחודש אלול, חודש הרחמים ונהנה מזה מאד האדמו"ר מבעלזא, ואמר כי הוא פירוש נכון.

התקיעות בחודש אלול הכנה לתקיעות בראש השנה

"ראה אנכי נותן לפניכם היום ברכה וקללה את הברכה אשר תשמעו אל מצות ד' אלהיכם" (יא, כו). ונראה לפרש על פי הידוע, אשר בחודש אלול צריכין לעשות הכנה על הימים הקדושים והנוראים הבאים לקראתינו לשלום, על ידי תשובה שלימה ועזיבת החטא ולקבל על עצמו שלא ישוב עוד לכסלה, ועל ידי הכנה שאנו עושים בחודש אלול, זוכין להמתיק הגבורות והדינים ברחמים וחסדים.

וידוע אשר עיקר המתקת הגבורות היא על ידי תקיעת שופר בראש השנה, ולכן אנו עושים הכנה בחודש אלול לתקוע תקיעות דרבנן בחודש אלול, ולכוין כוונת התקיעות בתקיעות דרבנן שהוא בחודש אלול, כדי שעל ידי תקיעות דרבנן יהיה לנו כח וזכות לבוא לתקיעות דאורייתא, שהוא בראש השנה, כי בלא הכנה הזאת בתקיעות דרבנן שהוא בחודש אלול, לא היה באפשר לבוא לתקיעות דאורייתא שיש בהם סודות נשגבים ונעלמים...

וזהו שאמר הכתוב, "ראה אנכי נותן עולה כמנין אלול מזל בתולה, וגם עולה כמנין שופר עם הכולל, מרמז על תקיעת שופר בחודש אלול, כדי שעל ידי התקיעות דרבנן יהיה לנו זכות וכח לבוא לתקיעות דאורייתא בר"ה, וזהו שאמר "לפניכם היום", היינו שהתקיעות דרבנן צריכין שיהיה לפני ראש השנה הנקרא היום (כמבואר בזוה"ק ח"ב לב:), כדי שנוכל לבוא לתקיעת דאורייתא, לעשות המתקת הגבורות והדינים ברחמים וחסדים, ולהפוך הקללה לברכה.

⁶ אהבת ישראל, ויזניץ, ראה

תקיעת שופר בימי אלול משפיע שפע גשמי

וזהו "את הברכה אשר תשמעו", לאשר נודע מספרים לפרש הקרא "וצדקה תהיה לנו כי נשמר לעשות" [דברים ו כה], אשר אף דשכר מצוה בהאי עלמא ליכא [קידושין לט:], וליכא תשלומין משמים, בעולם הזה חלף עבודת המצוה, עם כל

⁵ ראה בתוך הדברים שמוסיף: עיין מה שכתב ברמב"ם (פ"ג הלכות תשונה הל"ג) וכשם ששוקלין זכויות האדם ועונותיו בשעת מיתתו, כך בכל שנה ושנה שוקלין עונות כל אחד ואחד מבאי העולם וכו' עיי"ש), ולפי"ז סוף השנה כיציאת האדם מהעולם, וכמ"ש תוסף רוחם יגועון וגו' (תהלים ק"ל), כן בעת צאת השנה נתוסף ההשגה לראות ולהשכיל וכו' על דרך זה ועוד, ראה עטרת ישועה, דזיקוב, ראה, אות ב': "ראה אנכי נותן לפניכם היום ברכה וקללה". הנה אנו קורין זאת קודם ימי אלול, ונרמז בכאן ענין תקיעת שופר שנצטוינו מפי חז"ל להתחיל עוד לתקוע בחדש אלול קודם ר"ה. וזהו "ראה אנכי נותן לפניכם היום", כי ר"ה נקרא 'היום', ורמזה התורה כי עוד "לפניכם היום", היינו, עוד קודם ר"ה... וע"י תקיעת שופר ממשיכין פנים העליון, כמ"ש "אשרי העם יודעי תרועה, ד' באור פניך יהלכון" [תהלים פט טז].

וזהו "ראה אנכי נותן לפניכם" דייקא, שיתן לכם תקיעת שופר שממשיכין מפנים העליון עוד בחדש אלול... וזהו "ברכה וקללה", רומז לתקיעת שופר שמהפך מדת הדין למדת הרחמים, ומקללה נתהוה ברכה... כן עוד קודם ר"ה תעשו כן, ותיכף בחדש אלול תתחילו בכח השופר להמתיק מדת הדין, ולהפוך מקללה לברכה ולהמשיך מפנים העליון.

זה ע"י מצוות דרבנן מגיע לנו בעולם הזה טובות הגשמיים... וזהו "וצדקה תהיה לנו", שיהיה לנו טובות עולם הזה, ע"י "כי נשמר לעשות", עבור שאנחנו מקיימים מצוות דרבנן, כמו תקיעת שופר בחדש אלול וכדומה. וזהו "כי נשמר לעשות", כי מצוות דרבנן נקראים בשם 'משמרת', כי הם סייג ומשמרת, ועל כן אמר "את הברכה אשר תשמעו", היינו, ע"י תקיעת שופר בימי אלול שהוא רק מצוה דרבנן, ע"ז יהיה לכם טובות גשמיות, ע"י "אשר תשמעו" ע"י שתשמעו את קול השופר בחדש אלול.

⁷ עטרת ישועה ראה אות ב'

את הברכה אשר תשמעו

ע"י תקיעת שופר משפיעין שפע טובה וברכה

או יאמר דהנה כתיב (דברים יא, יב) מראשית השנה ועד אחרית שנה, ואיתא בראש השנה (ס). מראש השנה נידון מה יהא בסופה, דכל המאורעות של כל השנה קצובות מראש השנה, וידוע מהזוה"ק (ריש פרשת בא לב:) דראש השנה נקרא היום כטעם (איוב א, ו) ויהי היום עיי"ש, ועל כן צוה השי"ת לתקוע בראש השנה בשופר כדי לבטל כל הגזירות רעות, ולהעלות זכרוננו לפניו יתברך שמו לטובה להשפיע לנו חיים טובים.

וזה פירוש הכתוב 'ראה אנכי נותן לפניכם היום' ראש השנה, 'ברכה וקללה' דספרי חיים וספרי מתים רח"ל פתוחין, 'את הברכה אשר תשמעו' (נוטריקון תקיעת שופר מצות עשה), 'אל מצות ה' (גימטריא שופ"ר ז', דהיינו בחודש הז'), 'אלקיעם, אשר אנכי מצוה אתכם היום', בראש השנה, לשמוע קול שופר עם הכולל, עולה אשר אנכי מצוה, ועל ידי זה יושפע לכם הברכה, והקללה אם לא תשמעו וגו' אם לא תשמעו קול השופר כדאיתא בראש השנה (טז:) שנה שאין תוקעין לה בתחלתה מריעין לה בסופה, אבל ע"י תקיעת השופר יושפע לכל ישראל חיים טובים וארוכים אכ"ר.

ושמעתי מאאמו"ר זצלה"ה שכאשר רבינו הקדוש מלובלין זצוק"ל זי"ע הלך לתקוע בראש השנה, פעם אחד עמד הבדחן שלו בדרך הליכתו, ושאלהו, מה יתקע רבינו, והשיב לו, מה רצונך שאתקע, והשיב הבדחן, שיתקע חביתין גדולים מלאים דינרי זהב לישראל, ואמר לו רבינו שכן יעשה.

נשמע מזה שבעת תקיעת שופר מסוגל להמשיך עושר לישראל. ועל פי זה י"ל מה שהקשו חז"ל (ספרי) והובא ברש"י בכאן, דכתיב (טו, ד) אפס כי לא יהי' בך אביון, ולהלן (פסוק יא) הוא אומר כי לא יחדל אביון, עיי"ש. ועל פי האמור יונח דהקרא בעצמו מתרץ זאת, דכתיב אחר קרא דאפס וגו' רק אם שמוע תשמע בקול ה' אלקיך לשמור וגו'... וזהו, 'רק' אימתי לא יהי' בך אביון 'אם שמוע תשמע בקול ה' אלקיך' דהיינו לקול השופר... 'לשמור לעשות את כל המצוה הזאת' של תקיעת שופר 'אשר אנכי מצוה היום', בראש השנה שנקרא 'היום' כנ"ל.

חקל יצחק ספינקא ראה

⁷ וראה בית אברהם, נצבים: אלול הוא בחי' ערב שבת, ותשרי בחי' שבת, וכמו שאמרו רבה"ק זי"ע שכל ההשפעה היורדת מש"ק לימי החול, הוא ע"י תוספת שבת, מה שהאיש יהודי מוסיף מחול על הקודש, כי קדושת שבת עצמה גבוהה מאוד. כמו כן ההשפעה והברכה לכל ימות השנה, הוא מזה שמוסיף בתשובה ומעשים טובים מאלול על תשרי.

ברכה וקללה

*****

אנוכי נותן לפניכם ברכה, ויהיה ברכה

פעם אחת בשבת קודש פרשת ראה כשמברכין חודש אלול, והיו משובתי שבת קודש כמה רבנים וצדיקים ותלמידי חכמים וחסידים [בצאנו אצל בעל דברי חיים], ואירע שקודם דרור יקרא בסעודה שלישית, לא היה אצל השלחן אותו האיש שהיה רגיל לומר איזה מדרש לפני רבינו [הדברי חיים], ואמר רבינו נוא, היינו שיאמר מי מדרש. ולא השיב שום אדם מאומה מחמת הפחד. והבין רבינו שהאיש המגיד בכל שבת קודש איננו אצל השלחן ואמר: יאמר אחר איזה מדרש. ולא פתח שום אדם פיו להשיב מה מחמת פחד. ואמר רבינו עוד הפעם: וכי אין בתוך הקהל מי שיוכל לומר דבור מדרש, ועדיין לא פתח שום אחד פיו. ואמר רבינו: יאמר על כל פנים פסוק חומש. ולא השיב שום אחד מאומה. ואמר רבינו: וכי אין בתוך הקהל אחד שיוכל לומר פסוק חומש. ועדיין לא הרהיב שום אדם בנפשו להשיב איזה דבור, ואמר רבינו ז"ל בעצמו: ראה אנוכי נותן לפניכם ברכה, ויהיה ברכה. וצוה לנגן דרור יקרא.

דרכי חיים צאנו, חלק הספורים אות יג'

ע"י ברכות בכוונה ממשיכים ברכה לכל ישראל

היום שמברכין חודש אלול, נתגלה בו ההארה מחודש הזה, ואלול הוא עת התשובה, וזה מרומז ב'ראה' נוטריקון ר'אה ה'חדש א'לול, "אשר אני נותן לפניכם היום", ואין 'היום' אלא ראש השנה (זוה"ק ח"ב לב:), שאני נותן 'לפניכם' החדש אלול, שהוא 'לפני' ראש השנה, שתעשו בו תשובה, ותקבלו עליכם לברך כל הברכות בכוונה, שבזה יהיה עליה להניצוצות הקדושים, ותמשיכו ברכה בכל העולמות ועל כל ישראל, ובאם לאו גורמים קללה גדולה כי נשארים בהשבירה ח"ו,

וזה "את הברכה אשר תשמעו אל מצות ה'", שתטו אזניכם לשמוע היטב בכל ברכה וברכה שאתם מברכים, לברך אותה בכוונה הראויה, "והקללה אם לא תשמעו", שלא תטו אזניכם לשמוע זאת.

8 מגן אברהם, טריסק, ראה

⁸ וראה על דרך זה בחקל יצחק ראה שמבאר: דהנה הביא בישמח משה פ' עקב מהקדוש האריז"ל שהקשה, למה כתיב הברכה והקללה אנכי נותן לפניכם, הא אין קללה ממנו יתברך שמו, ותיירץ דהפירוש ברכה וקללה, וא"ו מוסיף על ענין ראשון, דהיינו שתהי' הקללה ג"כ ברכה, היינו שיברך מאה ברכות, ואז מהפך תיבת קללה למפרע, הלל ק', ונעשה ממנו ברכה, והיינו "ויהפוך ה' אלקיך לך את הקללה לברכה" (דברים כג, ו), עכדה"ק. ויש להוסיף דהנה מרן באמרי יוסף פירוש 'לך לך' הוא קריאת שמע, דשמע וגו' ובשכמל"ו הם נו"ן אתוון עם הכולל, בשחרית ובערבית, וזהו ל"ך לך, או כ"ה אתוון דשמע בקרבנות, וביוצר אור, ובערבית, וקריאת שמע שעל המטה, עולה ק' כמנין ל"ך לך. וא"כ י"ל דזהו הלל ק', דע"י המאה אתוון דק"ש נתהפך הקללה לברכה. וזה פירוש "ויהפוך ה' אלקיך" דהיינו קבלת עול מלכות שמים דקריאת שמע, לך את הקללה לברכה, וזה פירוש 'ראה אנכי' קבלת אנכי ה' אלקיך בקריאת שמע, 'נותן לפניכם היום ברכה וקללה', דגם הקללה נתהפך לברכה.

וראה שם במגן אברהם עוד להלן, אלול ר"ת אנו ליה ועינינו ליה, ובאופן אחר פרש ענין 'ברכה וקללה' על ראש השנה שנעמדים המימינים והמשמאלים סגורים וקטגורים, וזה"ק:

נתן משרע"ה רבן של כל הנביאים סימן מובהק על זה, להכיר ולידע איזה ברכה הוא של חסד ואמת, אשר השי"ת חפץ בברכה זו, היינו אם באותו שעה שנשפע אל האדם שפע טובה וברכה מלעילא, ילהב אז לבבו לעבודת השי"ת באתערותא דרוחא ונפשא באמת, ולקיים את כל מצות ה' אשר ציוהו, זהו סימן טוב ומובהק להאדם, שהוא שפע טובה ומתברכת לעד, וחפצי בה יקרא לה. כי חפץ השי"ת נקשרת בהשפעה ההיא. וזהו פירוש "את הברכה" היינו עם הברכה, יהיה נשפע לו אתערותא דלבא כזה, אשר "תשמעו אל מצות ה' אלהיכם". זהו השפעה וברכה של אמת מתקיימת.

אוהב ישראל, אפטא, ראה

9

קורין ברכה וקללה קודם חודש אלול
שתכלה שנה וכו' תחל שנה וברכותיה

דהנה כאשר באים הימים והשבועות הללו, שקורין בהם אלו הפרשיות, ובכללם פרשת ראה שבוע שחל בו ראש חודש אלול או מברכין את החודש, שהם חכנה

"ראה אנכי נותן לפניכם היום ברכה וקללה"... כי אין 'היום' אלא ראש השנה (זוה"ק ח"ב לב:), היינו בחדש אלול שהוא לפני ראש השנה, שהוא 'יומא דדינא' כמו שכתוב (איוב א, ו) "ויהי היום ויבואו בני האלהים" וגו' ויבוא גם השטן בתוכם, שהוא רוצה להביא קללות בעולם כי הוא השטן הוא הנחש שגרם קללה בעולם, וזה היא בחינת בלעם הרשע שרצה לקלל, ולכן צריכים קודם ראש השנה לשוב בתשובה שלימה, בכדי לבטל כל הארורים והקללות מעל כל ישראל, ולהרבות שיחה ותפלה לפניו יתברך שיצילו מן היצר הרע והשטן, ועל ידי זה נזכה למה שכתוב (דברים כג, ו) "ויהפוך ה' אלהיך לך את הקללה לברכה", ולבחינת 'תכלה שנה וקללותיה ותחל שנה וברכותיה' (לשון הפייט) שיחדש השי"ת השנה החדשה הבאה עלינו לטובה, שתהיה מבורכת בכל הברכות, וכל השפעות טובות על כל ישראל בכלל ופרט, ברוחניות וגשמיות, בני חיי ומזוני רויחי, ורפואה בקרוב במהרה בימינו אמן.

9 ועיי"ש המשך דבריו: "ואת הקללה על הר עיבל", ולכאורה יפלא והלא 'עיבל' גימטריא קי"ב מספר שם הק' יב"ק, שהוא מנין השני שמות הוי"ה אלהי"ם הק', שהם בסוד המתקת הדינים כנודע. וגם השם הק' יב"ק עולה מספר ג' שמות הק', אהיה הוי"ה אדנ"י, שהם שרשי מקוריים לכל הברכות והטובות... וא"כ איך יוכל להיות, שמזה המספר ומאלו אותיות 'עיבל' יצאו קללות ח"ו. אכן יבואר זה על פי הנ"ל, כי השפע ברכה עצמה היורדת ונשפעת מלמעלה, תוכל להשתנות מצד המקבלים לפי שינוי מעשיהם, לטוב או כו' וכנ"ל. וזה הדבר מבואר בפסוק "הלא המה בעבר הירדן". היינו שהמספר מאלו האותיות והשמות הק' הנ"ל, "המה בעבר הירדן", היינו להעביר כל הדינים, ולהמתיקן לרחמים. אך הוא דרך רחוק ומופלג ומנושא מהבין, כמו דרך מבוא השמש. היינו כי הלא עינינו רואות בהשמש, שהיא זורחת לכל בשוה, עם כל זה ישנו כמה דברים המתלבנים מזריחתה, כמו פשתן וכדומה, וישנו כמה דברים שהשמש משחיר אותם. וגם חלב ושומן וחמאה וכדומה, ניתובים מחום השמש וחס השמש ונמס, ושעוה מתקשה מחום השמש, הגם כי זריחת השמש הוא לכולם כאחד בשוה, מכל מקום ישתנה הדבר לפי ערך המקבלים זריחתה. וכדמיון הזה הוא ממש שפע טובה וברכה היורדת מלמעלה תמיד בלי הפסק, רק שנשתנה לפי שינוי המקבלים לפי מעשה בני האדם וכנ"ל, וזהו 'אחרי' הוא מופלג כנודע, כי הוא מופלג ומושלל מהשגת בני אדם בשלימות, והשי"ת יזכינו להיות תמיד כלים ראויים מוכנים ומתוקנים, לקבל השפע ברכה הנשפעת תמיד מלמעלה, לטוב לנו כל הימים. וכיה"ר אמן.

לימים הנוראים הימים הקדושים הבאים לקראתנו לשלום, ואיתא בגמרא (מגילה דף לא:) עזרא תיקן להם לישראל שיהיו קורין קללות שבתורת כהנים קודם עצרת, ושבמשנה תורה קודם ראש השנה, כדי שתכלה השנה וקללותיה, ולכן מתחילין בשבוע זה, לקרות פרשת ראה אנכי נותן לפניכם "היום" ברכה, כי ימי האלול הם הכנה לשנה הבאה, וקורין פרשה זו שתכלה שנה וקללותיה, תחל שנה וברכותיה,

כי הקב"ה אומר ראה אנכי נותן "לפניכם", כלומר מסור הוא בידכם, ולכן אל תשכחו את החוב המוטל עליכם, כדי שתהי' השנה הבאה שנת ברכה, כדאיתא בזוה"ק פ' פנחס דף רלא. בכל אתר ויהי היום דא ר"ה, שתיבת היום בא לרמז על ראש השנה. וכשמגיע הזמן של התחדשות השנה, וישראל מחכים לישועה, יש לכל איש ואיש מישראל לעשות חשבון הנפש, בינו לבין עצמו...

10 חידושי תורה, סאטמאר, נצבים
יומא דהילולא מו' אב

כשנותן לבו לשוב מיד נשפע לו ברכה

"ראה אנכי נותן לפניכם היום". מלת 'היום' מורה נחמה גדולה לכל פרט נפש מישראל, אשר נשבר לבו בקרבו על מעשיו ופעולותיו, שעשה מעודו עד היום הזה. ומכיר את גודל פחיתת ערכו. וכל מה שהאדם בא בימים, עוד יותר נשבר לבו בקרבו על ריבוי מעשיו הלא טובים שעד כה. אמנם על זה מורה מלת 'היום', שבכל יום ובכל עת שהאדם נותן אל לבו ומתחרט ממעשיו, הישועה קרובה לבא. ובו ביום נותן הוא יתברך לפניו את הברכה. כי דברי תורה המה נצחיים, והכתוב הזה הוא לעולמי עד. ובכל יום ויום אומר הוא יתברך "ראה אנכי נותן לפניכם היום" דייקא.

10 עיי"ש המשך דבריו: והנה הצירוף של חודש אלול הוא וצדקה' תהי' לנו' כי', משום שכשמברכין את החודש אלול ומתבוננים באיזה מצב נמצאים איש איש פנה לדרכו הרע ורחוקים מאוד מדרך התשובה ומדרך האמת, ומן המדות האמתיות הנחוצים לאדם הישראלי... ואין במה להתחזק בעלותנו על לבנו כי הימים הקדושים ממשמים ובאים, וימי המשפט מתקרבים... וכאשר מתבוננים באיזה מצות ומעש"ט נכנסין בימים הללו של ימי האלול וימים הקדושים, נוכחים לדעת כי אין לנו עצה אחרת כי אם לזעוק אל המלך, ולבקש צדקה ורחמים וחסדים מאת הבורא יתברך שמו שירחם על עניינו ושפלותנו, דלותי ולי יהושע... שאנו מתחננים לפני הקב"ה שיקיים מצות הצדקה עם עמו ישראל עם עני ושפל, ולכן הצירוף הוא וצדקה' תהי' לנו' כי', משום שרק בזכות הצדקה וברחמים ותחנונים אפשר ליכנס בימים הללו, להתנפל לפני הבורא.

והנה כאשר נכנסין בחודש אלול אשר הזמן הוא מסוגל לפעולות גדולות ונצורות ראוי ונכון להתבונן בשפלות הדור ולהשים על הלב כמה צרות ויסורים עברו על ראשינו... וכבר פירש זקני [הישמח משה] זללה"ה (הובא ייטב לב בא) הכתוב מראשית השנה ועד אחרית שנה דבתחלת השנה חושבים שהשנה הזאת תהי' השנה הידועה שבו יושע הכלל ישראל גאולה עולמית אבל כאשר חלפה ועברה השנה רואים שהיא כמו שאר השנים הקודמים וזש"ה מראשית השנה בה"א הידיעה אבל אחרית שנה פשוטה כשאר השנים בלא ה"א הידיעה. וגם אנו שוב עברה עלינו שנה אולם יש עוד מציאות בחסדי השי"ת להוושע בזאת השנה ונוכל לומר השנה בה"א הידוע, יעזור הבוי"ת שנזכה לגאולה שלימה עוד בזאת השנה והקב"ה יקרב לבבות בני ישראל אל הקדושה והקב"ה ירחם על עמו ועל ארצו להוושע בישועה אמיתית במהרה כי עת לחננה כי בא מועד.

ולזה כאשר יקרבו ימי הרחמים והרצון לכללות ישראל, היינו החודש אלול. שאז בוודאי נכנס התעוררות בכל נפש ישראל לחשבון נפשו. וקורין קודם ראש חודש הסדרה הזאת, לרמז להאדם, אשר הוא יתברך רואה את ההתעוררות והכנות לב האדם להתקרב אליו יתברך, ונותן לפנינו תיכף היום את הברכה. וזה נרמז גם במה דאיתא הרמז. שר"ת "אני לדודי ודודי לי" אותיות 'אלול', היינו כשמתעורר המקבל באתערותא דלתתא, שזהו "אני לדודי". תיכף ומיד מתעורר כנגדו הפיוע דלעילא, להשפיע לו שפע הישועה.

אמרי אמת, לובלין, ראה

ראה – כח לראות

****

פרשות שלפני ראש השנה

יש לשבח השבתות והסדרות קודם ראש השנה, שהסדרות בעצמם פועלים לאדם, ועוזרים אותו כל פדרה וסדרה לעמל שלה, פרשת 'עקב' פועל לשמוע, ופרשת ראה פועל לראות, ופרשת 'שופטים' פועל להריח ביראת השם, ועל דרך שנאמר (ישעיה יא ג) "לא למראה עיניו ישפוט" רק "והריחו ביראת ה'" וזהו טהרה, וטהרה היא ריח, כמ"ש (סוטה מט.) מיום שבטלה טהרתן של ישראל, נטלה טעם וריח.

11 ליקוטי הרי"ם, גור, וילך

ואתחנן עקב ראה

כנגד חכמה בינה דעת

שלש בחינות אלו ידיעה, שמיעה, ראייה, הם בחינות חכמה, בינה, דעת. כידוע... ויש לומר אשר נגד זה קורין ג' פרשיות מז' דנחמתיא קודם ראש חודש אלול, כי 'ואתחנן' הוא בחינת ידיעה, על דרך אתה חונן לאדם דעת. ואחר זה והיה עקב 'תשמעון', בחינת שמיעה. ואחר זה 'ראה' אנכי, בחינת ראייה. ובאלול שתוקעין שופר נמשכין אלו הבחינות חכמה בינה דעת, כמ"ש [תהלים יח טז] אשרי העם 'יודעי' תרועה, גם 'לשמוע' קול שופר, גם וד' עליהם 'ראה' וד' אלקים בשופר יתקע [זכריה ט טו]. הרי ג' בחינות ידיעה ראייה שמיעה. וזה 'ראה אנכי', אמרי נועם ראה אות ב'

11 וראה בספר דברי שלום לבעל משמרת שלום מקוידנוב שופטים מעין זה, ודבריו הק' ממש מעין ביאור לכל הנ"ל: סדר הפרשיות: דברים, ואתחנן, עקב, ראה, [כנגד ד' אותיות שם הוי"ה הק', ולאחריהם] שופטים. "דברים" כנגד ה' אחרונה שבשם הוי"ה, מלכות פה דבר ה', על כן יש בה תוכחה, כאם המייסרת את בנה. "ואתחנן" כנגד וא"ו שבשם הוי"ה בחינת חוטם... תמונת וא"ו נשמת רוח חיים באפיו, והוא בחי' זעיר אנפין... על כן יש בה פרשת שמע, וידוע כי ד' פרשיות שבתפילין הם כנגד ד' אותיות של שם הוי"ה ברוך הוא, ופרשת שמע הוא כנגד וא"ו שבשם. "עקב" "והיה עקב תשמעון" שמיעה באזנים... וכמו שכתוב (ישע' ו) "ובאזניו ישמע ולבבו יבין", וכמו שאיתא בזוהר הקדוש בכמה דוכתי (עי' תיקו"ז קל.) כי אוז"ן בחינת בינה ה' ראשונה של שם הוי"ה. "ראה" ראייה בעינים, בחינת חכמה כידוע מזוה"ק (תיקונים חדשים דף עג). על כן העי"ן הוא תמונת יו"ד שבשם.

ופה [דברים] וחוטם [ואתחנן] ואזנים [עקב] ועינים [ראה], הם בחינות נפש, רוח, נשמה, ונשמה לנשמה.

אולי יש לומר קצת טעם, מפני מה אין זהר הקדוש על פרשה זו [פרשת ראה]. כי בגמרא רגיל לשון "תא שמע", ואתם צריכים לשים לב להתבונן, וזהר הקדוש "תא חזי", כי מאיר ומופיע זהר הקדוש עד שרואין בעין התגלות הפוד שמופיע. וכאן התורה הקדושה עצמה מתחלת "ראה", אזי אור הזהר הקדוש מתגלה, לעמלים בה.

שפתי צדיק פרשת ראה, אות ב'

כשהתורה מצוה לראות אפשר להכיר

הגה"צ רבי עמרם טויב זצ"ל אב"ד דקהל ערוגת הבושם בבאלטימור, בבחרותו למד בישיבתו של הרה"ק מסאטמר זצ"ל, וכאשר נסע הרה"ק מסאטמר לנפוש על שבת קודש היו הבחורים נוסעים להסתופף בצל צדיקי הדור, והיו נוסעים לאלו הצדיקים שהרבי שוחח מהם טרם השבת. ופעם שוחח מהרה"ק בעל "אהבת ישראל" מוויז'ניץ זיע"א ומרבינו [הרה"ק רבי אברהם שלום מסטראפקוב], ואכן חלק מהבחורים נסעו להסתופף בצל הרה"ק מוויז'ניץ בגראסוורדיין, והוא נסע יחד עם קבוצת בחורים לקאשוי להסתופף בצל רבינו בשבת קודש פרשת ראה. לאחר שבת שאלם הרה"ק מסאטמר על סדר ההנהגה של רבינו במשך השבת, והיה יושב שעון על כסאו בבדיחות הדעת, ושאל בתוך הדברים האם אמר תורה, ונתחייכו הבחורים היות שהיו רגילים לשמוע תורה מרבים במשך כמה שעות ואילו רבינו אמר מילים ספורות, ושאל הרה"ק מסאטמר מה אמר הרבי, וחזרו בפניו על תוכן דברי קדשו: "ראה" זע, "אנוכי" יאך, "נותן" געב, "לפניכם" פאר אייך, "היום" היינט, יעך זע נישט, אבער די תורה הקדושה הייסט דאך "ראה", אבער איך זע דאך נישט, אבער אז די תורה הקדושה הייסט ראה זע איך שוין יא. [=אני הרי אני רואה, אולם אם התורה מצוה לראות, שוב אכן אני רואה]. עד כאן תוכן דברי קדשו.

כאשר שמע הרה"ק מסאטמר דברים אלו הרצינו פניו מאוד ונעמד מכסאו ואמר: עדיין יש צדיק בדורנו שיכול לומר תורה כזו?! והרה"ק ר' זושא שניצלר סיפר ששמע מהרה"צ רבי יחזקאל'ע מערץ זצ"ל מקאשוי, שהרה"ק מסאטמר אמר בזה הלשון: וואיל איז פארן דור וואס עס איז נאך דא אזאנע צדיקי אמת. [=אשרי לו לדור שיש עוד כאלו צדיקי אמת]

12 דברי שלום, סטרופקאב, תולדותיו, עמ' תשמד

כח ההכרה והראיה בחודש אלול

ראה אנכי נתן לפניכם היום ברכה, את הברכה אשר תשמעון וגו'. חדש אלול הוא כח הראיה לראות ולהבין, ואז עדיין הבחירה והבחינה חפשית ומכח עצמי, לא כן בחדש תשרי שאז ע"י המצאו ובהיותו קרוב השי"ת, הרי האדם כמוכרח קצת בתשובתו ותקוני מעשיו, ורואים את הנשמע להכין אל תקיעת שופר בר"ה, וכעין

12 ובספר "משמיע ישועה" (עמ' רכד) מובא סיפור זה מכ"ק אדמו"ר רבי יעקב מפשעווארסק זצוק"ל ששמעו מאחד מהבחורים שהיו שם. ומוסיף שם שרבי יענקעל'ע אמר שבפשטות נראה כוונת רבינו שאף על פי שהיצר הרע מסמא את העינים עד שאין יכולין לראות את האמת אשר אני נותן לפניכם היום ברכה וקללה, אפילו הכי יש להתאמץ עד שיראה בעיניו שכל תענוגי עולם הזה הם הבלי הבליים, ועיקר התענוג הוא עסק התורה והמצוות. וסיים רבי יענקעל'ע: אבל מדברי הרה"ק מסאטמר נראה, שלמד כוונה יותר עמוקה בדבריו.

מ"ש רואה אני את דבריך (ר"ה כ"ה), ובר"ה שומעין את הנראה מה שהכין אֲזֵנו לשמוע,

ולכן מברכין רק חדש אלול ובכללו מתברך חדש תשרי, כעין מי שטרח בערב שבת שהוא חדש אלול, יאכל בשבת (ע"ז ג'). בחדש השביעי, ולזה אמר 'ראה' שיתקן בחינת הראיה, אנכי נתן לפניכם היום, הוא ראש השנה, כמ"ש ויהי היום ויבאו בני וגו' (איוב א' ו' זהר לב: מובא ברש"י), שדרשו על יומא דר"ה, את הברכה אשר תשמעו, על ידי זה יכון בחי' השמיעה. [תשי"ח]

עטרת משה מאקווא ראה

תיקון הראיה הוא בחי' המחשבה

ומפני זה קורין פר' ראה קודם ימי הרצון

הנה המחשבה מיוחד לראיה, והדיבור לשמיעה, ודיבור הוא בחי' מעשה לשמיעה, שנגד השמיעה הדיבור הוא מעשה... אבל התיקון הוא קודם במעשה בפועל ממש, שהוא מתקן בחי' דיבור שהוא המעשה, ואז זוכה שיתקן המחשבה שמיוחד לראיה

... וזה שאנו קורין מקודם והיה עקב תשמעון, ואח"כ ראה, לרמז שמקודם צריך לתקן חלק המעשה ואח"כ מתקנים בחי' ראיה, דהיינו שיראה האדם לתקן מקודם המעשה בפועל... ואח"כ ראה אנכי, שהוא תיקון המחשבה שהוא בחי' ראי',

ומפני זה הענין בעצמו אנו קורין פרשת ראה קודם ר"ה אלול שהוא מזל בתולה שנאמר עליו אז תשמח בתולה במחול, ועל החודש הזה נאמר אני לדודי ודודי לי, לרמז שישראל צריכים לתקן קודם ימי הרצון, בחי' הראיה שהוא המחשבה, ואז נקראים בתולה, שהם יהיו כלי שלימה כמו בתולה, ע"י התיקון של ט"ו באב שהוא בחור שא נא עיניך, וראה שהוא גמר התיקון.

דברי בינה ביאלא, ראה

13

הסדרא הרביעית עוסקת בראיה

ועמה השפעות ברכה

וענין קדושה זו נרמז בהתחלת הסדרא הזאת במלת ראה שהוא להרחיק את כל הראיית הזרות שע"ז יתגלה ראיית הקדושה... ופנימיות קדושת הברית הוא קדושת שבת ב"זכור ושמור", [שהם ג"כ ענין שתי קדושות הנ"ל], והם הדיבור הרביעי שבעשרת הדברות, ולכן נזכר קדושת שבת בראשונה בסדרא הרביעית שבספר שמות. בפרשת בשלח אחר התגלות הראיה דקדושה לכל ישראל, שנזכר גם כן בסדרא הנ"ל, "וירא ישראל את ה' הגדולה". ובקדושת שבת עצמה הנזכר שם כתיב ג"כ ראו כי ה' נתן לכם השבת... ולזה נאמר גם שם ענין קדושת הברכה שמשמש קדושה זו שבקדושת שבת "ראו וכו' על כן הוא נותן לכם, ביום הששי לחם יומיים" כי משרש קדושה זו נשפע הברכה.

וגם בכל הסידרות הרביעית שבתותה"ק מדבר בענין קדושה זו. בספר בראשית, הסדרא הרביעית הוא פרשת "וירא אליו ה'", המורה על התגלות קדושת הראיה שנתגלה השי"ת אליו, אחר שמל עצמו. ונאמר בה ג"כ מילה ופריעה של יצחק אע"ה... ונאמר שם ג"כ השפעת הברכה כי ברך אברכך

¹³ עי"ש לפני כן שכתב: דהנה איתא שתחילת פגם מן המרגלים הי' בראי' ושמיעה, וע"ז מרמזים חודש תמוז ואב, שתמוז מיוחד לראי' ואב לשמיעה, שתמוז מיוחד לראובן ואב לשמעון עיין בבני יששכר, ואח"כ מתחילים ימי הרחמים מט"ו באב, ואמרו במשנה שבהן בנות ישראל יוצאות וחולות בכרמים, והי' אומרים בחור שא נא עיניך וראה,

בספר ויקרא הסדרא הרביעית הוא פרשת תזריע, ונזכר שם ענין הראיה בכל האופנים, שנזכר בכל הסידרא ענין ראייה של ההיפוך, להשמר ממנו ולתקנו, "וראה הכהן", "ואם יראה הכהן", והראיה דקדושה מרומז בתחילת הסידרא, "אשה כי תזריע וילדה זכר",

ובספר במדבר הסדרא הרביעית הוא פרשת שלח. ונאמר בה מצות ציצית, ששרשה להרחיק הראיה הזרה של ההיפוך, כמו שנאמר "ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם". והוא בחי' מילה. והראיה דקדושה בבחי' פריעה... נרמז ב"וראיתם אותו", וידוע מזוה"ק (לך צב. חוקת קכד) שתיבת או"תו מרמז בכל מקום על אות ברית קודש.

ובספר דברים, הסדרא הרביעית הוא סדרא זו פרשת ראה המורה על קדושת הראיה... ונאמר אח"כ כל השפעות קדושת הברכה... וגם נאמר אח"כ ברכה. למען יברכך. כי בגלל הדבר הזה יברכך. וזהו "בכל המקום אשר אזכיר את שמי" שהוא רזא דברית קדישא. כזוהר הקדוש הנ"ל. נשפע מיד שפע קדושת הברכה וזהו "אבוא אליך וברכתיך"

14 אמרי אמת, לובלין, תרכ"ט.

ראה לשון יחיד כל אחד לפי דרגתו

ראה אנכי נתן לפניכם (יא, כט). כאשר ישב הרה"ק ר' יעקב אריה מראדזימין זצ"ל בשבת קודש פרשת ראה בשולחנו של רבינו [הרה"ק רבי מנחם מנדל מקאצק] זצ"ל, שאל את רבינו הדקדוק, מה שפתח הכתוב 'ראה' בלשון יחיד, והמשיך בלשון רבים 'לפניכם'. והשיב לו רבינו, על פי מה שכתוב בזוה"ק (ח"ב סח.) וישמע יתרו (שמות יח, א), שכולם שמעו, אבל הוא שמע ובא לידי מעשה. כמו כן בענין הנתינה נכללים כולם ביחד, כי נותנים לפני הכל בשוה, אבל בענין הראיה וההרגש, אינם נופלים כולם כאחד, כי כל אדם רואה רק באמצעות השתדלותו ותבונתו, ולכל איש ישראל המילה 'ראה' יש לה מובן לפי מדרגתו.

אמת ואמונה, קאצק, ראה

קורין 'ראה' בימי הרצון שכל אחד יכול לראות ולהשיג בימים אלו

מה שאנו קורין תמיד פרשת ראה, או בשבת שמברכין או בשבת ר"ח אלול. יש לומר על פי הידוע שאחר מתן תורה שהיה בחדש סיון נשתברו הלוחות, ואח"כ ע"י תפלת משרע"ה בימי הרצון שנתחדש, אלול עד יו"ב, ניתנו לוחות שניות, ונתחדש אז כל ענין מתן תורה כמו בראשונה. ונצרך להבין מפני מה לא נאמר

14 וראה בספר עטרת ישועה שפירש: וזהו "ראה אנכי" עם "לפניכם היום"... היום, רומז על ראש השנה שנקרא היום הרת עולם, ואז על ידי תקיעת שופר יתוקנו העינים, כמו שפירשו בספרים הפסוק "ברית כרתי לעיני, מה אתבונן על בתולה" [איוב לא א], היינו, על ידי תקיעת שופר באלול שמזלו בתולה, מתקנים פגם העינים של חדשי תמוז אב [עייין עבודת ישראל ט"ו באב בשם הרה"ק ר' שמעלקא מניקלשבורג זי"ע].

וזה שמביא המדרש רבה, "שמעו", רומז על שמיעת קול שופר, והאזינו אל תגבהו, רומז לבל נפגום העינים לילך ברמות רוח, כמו שאומרים בנוסח 'על חטא, שחטאנו לפניך בעינים רמות', הרי שצריכין לתקן את העינים דייקא, שהמה התחלת הגורם לחטא רח"ל. ועל כן קורין פרשה זו בתחלת ימי אלול שמתחילין לתקוע בשופר. וזהו ראה, מלשון ראייה, רומז על ראיית עינים בקדושה.

בהתוה"ק בלוחות השניות שהיה קולות וברקים, כמו שנאמר בדברות הראשונות. אך באמת ענין שבירת הלוחות אין הפירוש שנתבטל ח"ו בשעת מעשה, המתן תורה הראשון... וממילא לא היה נצרך להיות מחדש קולות וברקים, כיון שהיה עתה רק חיזוק וקיום הקבלת התורה שבפעם הראשון, שאז נאמר "וכל העם רואים את הקולות", ולכן גם עתה בהתחלת ימי הרצון להתגלות האור הראשון, קורין "ראה אנכי נותן" וכו'. כי גם מה שנאמר אז "וכל העם רואים את הקולות". אין הכוונה על ראייה גשמית בעיני בשר.

וגם עתה בחדש הזה. שע"י הימי הרצון האלו חזר כל ענין ההתגלות, שהיה בפעם הראשון בנתינת התורה. יוכל כל איש לפי מדרגתו והכנתו לבוא אל התגלות הראייה הזאת. בראות ולהשיג את הקולות שהיה אז בפעם הראשון. ועל זה נאמר "ראה אנכי נותן". במלת 'נותן' בא לרמז על נתינת התורה.

וזאת יוכל כל נפש להשיג בימי הרצון האלו, כל אחד לפי מדרגתו. ולזה מתחיל בלשון יחיד 'ראה'. ומסיים בלשון רבים 'נותן' לפניכם. כי הראייה וההשגה הוא בכל אחד לפי מדרגתו, והנתינה הוא לכולם בשוה. ועל זה בא ההבטחה בפיוס הסדרה "ולא יראו פני ריקם" ששום נפש מישראל לא יהיה ריקם ח"ו מראייה הזו.

15 אמרי אמת לובלין, דאה 120

¹⁵ וראה עוד שם: חנן אותנו השי"ת וכתב לנו בתורתו הקדושה, "ראה אנכי נותן לפניכם היום ברכה", שמכח הפסוק הזה, יוכל כל פרט נפש מישראל בכל יום שיפנה את עצמו להקדושה, לראות כבחוש ה'אנכי' של מתן תורה, ועל זה נאמר "נותן לפניכם היום" דייקא, המורה על כל עת וזמן. כמשמעות תיבת 'היום' שקורין תמיד. וגם הפסוק שלאחריו "את הברכה אשר תשמעו" וגו'. יורה שזהו עצם הברכה אשר תשמעו, לזכות לשמוע מצות ה'. שהוא כלל התגלות העשרת הדברות שנכלל בהם כל התורה ומצות

ובאמרי אמת לובלין תרמ"ז: ידוע שראשית התחלת קדושת כנסת ישראל ביציאת מצרים היה רק מצד אתערותא דלעילא, מפני שהיו אז משוקעים במ"ט שערי טומאה, עד שלא היו שום כלים מצד בחינת עצמם להיות איזה התעוררות מצדם, רק מצד רחמי השי"ת. והתשוקה שהיה כמו שנאמר "כה אמר ה' זכרתי לך חסד נעורך, אהבת כלולותיך". בודאי שגם התשוקה הזו היה רק מכח האתערותא דלעילא, כמו שנאמר "משכני אחרך נרצה"...

ועיקר הקיום היה רק על ידי הלוחות שניות, שהיו [באתערותא דלתתא] בימי רצון של הארבעים יום האחרונים המתחילים בחדש אלול. וזאת ידוע שמראשית ההתגלות של יצי"מ עד הגמר לטובה בפועל מאז, מופיע בנו לעד לדורי דורות. בהגיע הימים והזמנים בשנה כמאז. ועל זה מרמז הצירוף בחדש הזה מפסוק המתחיל "אני לדודי", היינו שבא עתה כח אתערותא בלב נפשות ישראל, להתקרב להשי"ת מכח "דודי לי". היינו ע"י האתערותא דלעילא שנתעורר בנו ביציאת מצרים.

וי"ל שלזה הטעם מזדמן תמיד לקרות פרשת "ראה אנכי" בשבת שמברכין אלול או של ר"ח אלול. כי באמת נצרך להבין ענין התחלת הסדרה 'ראה', כי למה נצרך ענין הראייה שהשי"ת נותן לנו הברכה, הלא גם בעת השינה מברכותיו ית' אנו חיים, שמוריד גשמים ומפריח טללים ומגדל צמחים, אמנם י"ל בזה הרמז לענין הנ"ל. שבימי הרצון האלו שבא ענין התעוררות בנפשות ישראל להתקרב, אז נתגלה לעינינו כבראייה חושית שהוא רק מכח ה'אנכי', היינו ע"י האתערותא דלעילא שנשפע בנו מצד ברכתו ית', בזה גופא שנתעורר מצדינו להתקרב אליו ית', וכמו שמסיים הפסוק "את הברכה אשר תשמעון אל מצות ה' אלהיכם".

כח הראיה בסור מרע ועשה טוב

ראה אנכי נותן לפניכם היום ברכה וקללה. את הברכה אשר תשמעו וגו'. והקללה אם לא תשמעו וגו'. הנה פרשה זו קורין לקראת חודש אלול חודש התשובה, בו נותן הקב"ה כחות מיוחדים להתחדש כבריה חדשה ולתקן כל מה שקלקל. בערב ר"ח אלול צוה הקב"ה את משה פסל לך שני לוחות אבנים בראשונים וגו' ואכתוב על הלוחות את הדברים אשר היו על הלוחות הראשונים אשר שברת וגו' (דברים יא), ובתרגום יונתן דייתשר חילך דתברתינן, וכמאחז"ל (ב"ב יד:) יישר כחך ששברת. כי מאחר שהלוחות הראשונים נשברו, דרושים עתה כחות יותר חזקים, בכדי שיוכלו לתקן את העבר ולקבל את הלוחות האחרונים, ביתר שאת ויתר עז, ויתקיימו בהם. וזהו פירוש יישר כחך ששברת, שכעת אחרי השבירה ניתנו כחות יותר חזקים. וזהו ראה אנכי נותן לפניכם היום ברכה וקללה, כעת בחדש אלול ניתנים כחות מיוחדים של תשובה לתקן את הקללה ולקבל את הברכה.

ואיתא בזוה"ק (ח"א כו:) שהלוחות היו מבחי' תרין עיינין. וי"ל על פי דרך העבודה, שהעיקר תלוי בעינים, הן בפור מרע, להזהר מהסתכלויות אסורות, וכמאחז"ל (ויק"ר כג, יג) שכל מי שרואה דבר ערוה, ואינו זן עיניו ממנה זוכה להקביל פני השכינה... ולעומת זה לקדש העינים בעשה טוב, ובכלל זה להביט בעין טובה על חבירו. שכל זה נכלל בבחי' תרין עיינין, וזה התיקון לשבירת הלוחות, להמשיך את כח לוחות האחרונים אף למי כבר הגיע לדרגת קללה, ע"י תיקון בחי' עיינין.

ברכת אברהם סלונים, ראה

בכח השבתות

**

פרשת ראה פרשה רביעית כנגד 'זכור ושמור'

"ראה אנכי נתן" גימ' 'שבת מילה'. וכבר מלתינו אמורה שכל סדר שבתורה שהוא מעשר פרשיות, הוא נגד עשרת הדברות. ובסדר דברים, פרשת ראה הפרשה הרביעית. הוא כנגד 'זכור ושמור שבדיבור אחד'. שהוא מקור הברכה. אמרי אמת, לובלין, ראה

שבתות אלול

בשם אאזז"ל, שהד' יודי"ן שבס"ת של 'אני לדודי ודודי לי', מרמזין על הד' שבתות שבחודש אלול,

אמרי אמת, גור, שופטים תרס"ז

התשובה וההכנה לראש השנה

ע"י השבתות

ידוע דהפרשה הזאת קורין בשבת מברכין אלול, ולפעמים בשבת ראש חודש אלול, ומרמזת לנו שצריכין לראות בחודש אלול, לעשות הכנה על ידי תשובה שלימה על הימים הנוראים והקדושים הבאים לקראתינו לשלום, שיהיו זוכין שיצא משפטינו לאורה. ועיקר התשובה הוא על ידי קדושת שבת קודש, כי 'שבת' אותיות 'תשב', ואמרו חז"ל (שבת קיח:), אמר רבי חייא בר אבא אמר רבי יוחנן כל המשמר שבת כהלכתו אפילו עובד עבודה זרה כדור אנוש מוחלין לו. וזהו שאמר הכתוב ראה אנכי נותן לפניכם היום, היום רומז על ראש השנה כמבואר בזוה"ק (ח"ב לב:), וגם שבת קודש נקרא היום, על דרך הכתוב (שמות

טז, כה) כי שבת היום לה, כמו שאמרו ז"ל (שבת קיז, ב) תלתא היום כתיבו. ומרמז לנו הכתוב אשר צריכין לראות בחודש אלול לעשות תשובה שלימה, ולהמשיך על עצמו קדושת שבת קודש בכל יום, ועל ידי זה יהיו זוכין להמתין הדינים של שופר בראש השנה ויצא משפטינו לאורה.

אהבת ישראל, ויזניץ, דאה תרנ"ח

16

בסדרה זו כתובים הרבה מצות ושבת שקולה ככל המצוות

בסדרה זו [ראה] כתובים הרבה מצות, ולעיל בסוף הסדרה כתובה פרשת קריאת שמע, רמז שיקבל עליו עול מלכות שמים תחילה ואחר כך עול מצות. ובמדרש 'כי אם שמור תשמרון את כל המצוה הזאת', ר' לוי אמר זו קריאת שמע, רבנן אמרי זו השבת שהיא שקולה כנגד כל המצות שבתורה, כי השבת מועיל שיוכל לקבל עליו מלכות שמים, וכן כתיב "ושעריך לאבני אקדח, וכל גבולך לאבני חפץ", היינו כי מן התשוקה של האדם אם ישתוקק לעבוד את השי"ת, יוכל להתרומם מעלה מעלה, ויהיה מזה אבני חפץ.

17 שפתי צדיק דאה אות נט'

16 כבר הובא לעיל מספר בית אברהם, נצבים: הכל הולך אחר החיתום. אלול הוא בחי' ערב שבת, ותשרי בחי' שבת, וכמו שאמרו רבה"ק זי"ע שכל ההשפעה היורדת מש"ק לימי החול, הוא ע"י תוספת שבת,

17 שם משמואל, ראה, תרע"ו: במד"ר (סי' ד') מהו "את כל המצוה הזאת", א"ר לוי זו קריאת שמע, רבנן אמרי זו השבת, שהיא שקולה כנגד כל המצוות שבתורה. והמתנות כהונה פירש מפני שאמר מצוה לשון יחידה, ואמר 'כל' משמע כלל הכל. ונראה לפרש פלוגתתם, דהנה בקריאת שמע יש רמ"ח תיבין, כמספר רמ"ח מצוות עשה שהן כנגד רמ"ח אברי האדם, וזה מורה שמצות קריאת שמע היא התאספות והתאחדות כל רמ"ח האברים, לאתכללא בהאי יחודא... והנה כל המצוות הן עצות מרחוק מגדול העצה לתקן כל הדעות וליישר כל המעשים... והנה רמ"ח תיבין דקריאת שמע שהם כנגד כולן, הן תמצית וכלל כל המצוות כולן שמוטל על האדם לעשותן, ועל כן א"ר לוי ש"את כל המצוה הזאת", היינו מצוה יחידית והיא כוללת הכל, זו קריאת שמע.

ורבנן אמרי זו השבת, ששבת היא כללא דאורייתא, כבזוה"ק (פ' יתרו), וכמו שאנו אומרים בזמירות 'זכרו תורת משה, במצות שבת גרוסה', והיינו דבכל מצוה שורה על האדם קדושה עליונה, וכמו שאנו אומרים 'אשר קדשנו במצוותיו', וקדושת שבת היא כנגד כולם... וכמ"ש בתנודב"א שבשבת אדם מתרצה עם בניו וב"ב, וכבר פירשנו שזה רמז על השי"ת שבניו ובני ביתו הם ישראל, כמ"ש "בנים אתם לה' אלקיכם".

ולפי האמור קריאת שמע היא תמצית וכלל כל עשיית המצוות שעל האדם לעשותן, והיא מומטה למעלה, ושבת היא כללא דאורייתא ממועלה למטה, ובאמת שכל אחת מהן יש לה מעלה מיוחדת. קריאת שמע יש לה מעלה מיוחדת שהדביקות באה מכח האדם... ושבת יש לה מעלה מיוחדת, שמתפשטת הקדושה בכל חלקי האדם, ואפילו על גופו ובשרו מבלעדי השכל והראיה, שאפילו מחלל שבת בשוגג צריך כפרה... ועוד ידוע מ"ש הרמב"ם בפירוש המשניות (אבות פ"ב מ"א) שמעונשן של עבירות יובן מתן שכרן של מצוות, ששבת המחללו מחויב סקילה וכו', מזה עצמו יובן שכר המשמרו, מה גם שמוכן שאין ערך לקדושה הבאה מחמת האדם עצמו שמושך אותה עליו, לקדושה הבאה על האדם ממילא.

וזהו מאמר הכתוב ראה אנכי נותן לפניכם היום ברכה וקללה, היום רומז לשבת כדכתיב (שמות מ) אכלוהו היום כי שבת היום, שבש"ק באור פניך תבהיקם, וזוכים לבחי' ראייה לראות ברכה וקללה, לראות את הברכה אשר תשמעו, את הברכה שיש בשמיעה אל מצות ה', ולעומת זה רואים את הקללה אם לא תשמעו. וגם מי שכבר ירד ח"ו לדרגת הקללה אם לא תשמעו, וכשבאה שבת רואה את הקללה ששקוע בה, עצתו לאחוז בכח השבת,

וכמ"ש מרן אדמו"ר מוהר"ש זי"ע שבכח השבת יכולים להפוך גם את הקללה לברכה, והיינו שיתקן את מעשיו בעבר ויקבל על להבא, וכדאיתא בגמ' (שבת קיח) כל המשמר שבת כהלכתו אפילו עבד ע"ז כדור אנוש מוחלין לו. וזהו נוטרי ליום השביעי זכור ושמור להקם, ע"י שאחוז בכח השבת והוא מנוטרי ליום השביעי, שמתכוון ושומר ומצפה כל ימות השבוע לשבת הבאה, ע"ז זכור ושמור להקם, זכור ושמור היינו עשה ולא תעשה (רמכ"ן שמות כח), שזוכה שוב לראות את הברכה אשר תשמעו וכן להיפך ח"ו. וזהו להקם, שישוב למעמדו הראשון ותתקיים בו ההכרה שעיקר הברכה היא שמיעת קול ה'.

¹⁸ ברכת אברהם סלונים, ראה

וראה עוד שם: שם משמאל ראה תרע"ט: ויש להבין שהרי יש עוד מצוות ששקולין נגד כל המצוות שבתורה, ובש"ס נדרים (ל"ב:) גדולה מילה ששקולה כנגד כל המצוות שבתורה, ולמה לא חשב להו?

ונראה לפרש, דהנה רמ"ח אברים יש באדם ורמ"ח מ"ע, וכל אבר ואבר אומר עשה בי מצוה, וכ"ק אבי אדמו"ר זצלה"ה הגיד דכמו אברי האדם יש בהן שהנשמה תלויה בו, ויש שאין הנשמה תלויה בו, כן הוא במצוות, יש בהן שכל חיות האדם מצד הקדושה תלויה בה, ויש שבהעדרה הוא כמחוסר אבר לבד, עכ"ד. ובזה יש לפרש הא דמצוה אחת יש, ששקולה כנגד כל המצוות... והנה במאמר הכתוב "כל המצוה הזאת" דמשמע מצוה אחת כוללת כל המצוות, היא עוד יותר ממצוה ששקולה בכל המצוות, דמצוה ששקולה ככל המצוות מכל מקום היא מצוה פרטית, אלא ששקולה וכו' כמו אבר שהנשמה תלויה בו, שהוא אבר פרטי, אלא שהנשמה תלויה בו, אבל מצוה כוללת, משמע שיש בה כל המצוות ממש, ועל זה א"ר לוי שהיא קריאת שמע, והיינו דבאמרו "ה' אחד" הפירוש שבלעדו אין מציאות לשום נמצא, ועל כן מובן לשון הזה"ק לאכללא נפשיה בהאי יחודא, היינו שגם מציאות האדם עצמו איננה מציאות נפרדת, אלא נמצאה מאמיתת המצאו, ואם כן מצות קריאת שמע שהיא יחוד ה', היא עושה בכל אברי גופו יחד... ועל כן אף שאין בהעדר קריאת שמע עונש מיתה או כרת, ואיננה שקולה כנגד כל המצוות שבתורה, מכל מקום הרי היא עוד יותר, שהיא כוללת ממש כל רמ"ח האברים, כנגד כל רמ"ח מצוות התורה, ועל כן יש בה רמ"ח תיבין כנגד כל רמ"ח מ"ע ורמ"ח אברי האדם.

ורבנן אמרי זו השבת, שהיא שקולה כנגד כל המצוות שבתורה, והיינו שכל מצוה מקדשת את האבר שעושה בו המצוה, אבל שבת מקדשת את כל פרטי האדם, וכלל כל חומר גופו ממש, ועל כן אפילו ע"ה אימת שבת עליו, ואיננה כמו אבר פרטי שהנשמה תלויה בו, אלא היא כוללת ממש כל מצוות התורה.

¹⁸ עוד שם: ראה אנכי נותן לפניכם היום ברכה וקללה. בסוף פר' עקב נאמר (יא, כב) כי אם שמור תשמרון את כל המצוה הזאת. ואיתא במדרש (דב"ר ד, ד) מהו את כל המצוה, הזאת, רבנן אמרי זו השבת שהיא שקולה כנגד כל המצוות שבתורה. ובהמשך לזה נאמר ראה אנכי נותן לפניכם היום, פירוש בשבת אני נותן לכם בחי' ראייה, כמו שנאמר "ראו כי ה' נתן לכם

שעות ימי הרצון

****

בחודש אלול העת להמשיך אור לתקן
ולקיים ובחרת בחיים

"ראה נתתי לפניך היום את החיים ואת הטוב וגו' ובחרת בחיים" מבואר בספר הישר לרבינו תם כי ברכה וחיים וטוב, זה השכל והנשמה, והמות והרע זה יצה"ר, והנה אמר הכתוב "ובחרת בחיים" 'חיים' בגימט' אלול עה"כ, כי אז יוכל אדם לבחור בחיים היינו בשכל וביצר הטוב. והנה "ובחרת בחיים" עם האותיות בגימטריא תרצ"ו כמנין השעות מר"ח אלול, והנה "דרשו ה' בהמצאו" עם האותיות והכולל בגימ' תרצ"ו, והרמז על השעות מחודש אלול. וזה הרמז "יצא אדם לפעלו ולעבודתו עדי ערב", 'ערב' בגימ' אלול עם המילואים, היינו אל"ף למ"ד וא"ו למ"ד, והרמז כי אז צריך ליצא לפעולת ולעבודת השי"ת, כל זמן שהחדש הזה לא עבר, ועת לעשות תשובה, והנה ערב הוא צירוף עבר, והרמז כי אז הוא הזמן שהשי"ת עובר על פשע...

וזה הרמז בכתוב "והי' לעת ערב יהי' אור" היינו בחדש אלול יוכל אדם להיות לו בחי' אור. כמבואר במדרש "ה' אורי וישעי" אורי בר"ה וישעי ביום הכפורים, וזה הוא ע"י החדש אלול הקודם, וכן נמי הרמז בפסוק "וכבודי לאחר לא אתן" ר"ת הוא אלול, והרמז כי אין כבוד אלא תורה, ובחדש אלול יש כח באדם לתקן מה שפגם בתורה, שלא תלך ח"ו לאחר, היינו לסטרא אחרא, והנה ס"ת בגי' ר"ס עה"כ. והרמז כי בחדש אלול יוכל ג"כ לתקן, מה שפגם בעשר הויות הקדושים... והרמז כי בחדש אלול יוכל לתקן הכל, כי אז לאחר לא אתן, רק חיל בלע ויקיאנה ויהיה הכל בתיקון השלימות.

חסד לאברהם ראדומסק, שופטים

נוטריקון ראה

אלף רה' שעות שמר"ח אלול עד הושענא רבה

מן ראש חדש אלול עד הגמר חתימה טובה הם אלף רה' שעות. והוא הרמז בתיבת 'ראה אנכי נותן לפניכם', אשר באלו השעות מן אלול עד הושענא רבה, שהוא ר"ת 'ראה', אלול ה'ושענא ר'בה, אז הזמן לשפוט את העולם לדין ולחסד הנרמז ב'ברכה וקללה'.

ותיכף באחד באלול הוא הכנה על כל הימים, ועל כן 'אחד' עם 'אלול' עולה 'הכנה', כי בתחילה וראשית נכלל הכל. וזהו [ר"ה ב.]. 'באחד באלול ראש השנה', היינו, שנכלל בו בחינת ראש השנה, שהוא ראשית ימים הטובים עד 'למעשר בהמה', שהוא שמיני עצרת יום אחרון של הימים טובים, וקורין בו [דברים יד כב] עשר תעשר... ונגמר אז מספר נב' ימים, העולה 'בהמה', על כן נקרא מעשר בהמה, והוא 'באחד', הוא הכולל הכל מראש השנה, שהוא בחינת ראש וכתר כידוע.

19 אמרי נועם, ראה, אות ה'

השבת", ומה היא בחי' ראייה, שמרגיש ורואה בעיני לבו את הברכה אשר תשמעו, שלשמוע בקול ה' זו הברכה הכי גדולה, והקללה אם לא תשמעו, שזו הקללה הכי גרועה.

19 עי"ש שמביא כי: גמר החתימה הוא בליל הושענא רבה, ואיתא בספרים אשר הוא שעה אחת קודם חצות לילה [מאמר חקור דין (לרמ"ע מפאנו) ח"ב פ"כד]..

ע"י תרצ"ו שעות שבחודש אלול

ממתקין כל הצרות וזוכין בדין לרחמים וחסדים

"ונתתה בכסף, וצרת הכסף בידך, והלכת אל המקום אשר יבחר ד' אלקיך בו" (יד, כה). ויש להבין למה לו לומר "וצרת הכסף בידך", הוי ליה למימר 'ונתתה בכסף וצרת, והלכת אל המקום', עיין במפרשי התורה,

ואפשר לומר דהכתוב מרמז לנו על ימי אלול, שצריכין לעשות בימי אלול הכנה על הימים הקדושים והנוראים הבאים לקראתינו לשלום, על ידי תשובה שלימה, וכל אחד ואחד יפשפש במעשיו ויכניע תאוות החומריות והגופניות, רק יהיה לבו כוסף וחושק, לאהבת שמו יתברך ולתורתו הקדושה, לקבל עליו עול תורה ברצון ובשמחה. ולזה נקראים הימים הללו ימי רצון, שעל ידי שמקבלין עול תורה ועול מצות ברצון ובשמחה, על ידי זה נעשה התעוררות הרצון העליון שיצא לאור משפטינו, ויהיו נמתקין הדינים והגבורות ברחמים וחסדים.

והנה ידוע מה שאיתא בספה"ק אמרי נועם (ד"ה א"י ראה, ה"ה) שימי אלול הם כט' יום, ובהם תרצ"ו שעות שהוא מספר 'עתיק יומין', כי באלו השעות תרצ"ו, נמשכים רחמים גדולים מבחי' עתי"ק יומי"ן, ממתקין כל הדינים וכל הצרות, ויוצאין ממצור למרחב, עיין שם דבריו הק'.

וזהו שאמר הכתוב ונתתה בכסף, כי "ונתת" עולה מספר 'ראש השנה', פירוש שתראו לתקן מעשיכם בימי אלול, בכדי שיהיו נמתקין הגבורות והדינים של ראש השנה, "בכסף", שהוא רומז לחסדים ורחמים (זוה"ק ח"ג רעז, א). ומפרש הכתוב על ידי מה יכולין לזכות לזה, על ידי וצרת הכסף, כי "וצרת" רומז על תרצ"ו שעות של ימי אלול, "הכסף" בחשבון הפא פשוטה עולה מספר 'נעשה נשמע', שעל ידי שמקבלין עול תורה ועול מצות בימי אלול, שהם תרצ"ו שעות ברצון ובשמחה, שהוא סוד נעשה ונשמע, ומכניע התאוות והכסופין של הבלי עולם הזה, ומהפכין החומר לצורה אשר מרומז גם כן בתיבת "וצרת הכסף", שעושין מהכסופין של הבלי עולם הזה צורה, על ידי זה יכולין לזכות שיהיו נמתקין כל הדינים של ראש השנה ברחמים וחסדים, ושיהיו זוכין לתיקון השלם. אהבת ישראל, ויוניץ, ראה תרג"ט

ע"י ההכנה באלול

מכינים בחסד את הכסאות למשפט

ידוע אשר יג' מדות של רחמים, הם נגד יג' חדשי השנה, עם חודש העיבור... ובחודש אלול הוא 'זרב חסד', כי אז נפתחין מקורות הרחמים והחסדים. ותשרי נגד מדת 'ואמת', כי אמת איקרי דין, כמ"ש חז"ל [עייין רש"י ע"ז ד:]. ואנו צריכין

ועל דרך זה אמרי נועם מועדים הושענא רבה אות ח': ויש לרמז במאמרם ז"ל [ר"ה ב.] 'באחד באלול ראש השנה למעשר בהמה', כי תיכף באחד באלול נעשה הכנה על כל הימים הנוראים, עד גמר היחוד שמיני עצרת, לתקן כתר מלכות. ויום שמיני עצרת הוא יום נב' מראש חודש אלול התחלות ימי רצון, כי עד יוה"כ הוא מ"ם יום, ומן יוה"כ עד שמיני עצרת ועד בכלל, הוא יב' ימים, והוא מספר שם ב"ן העולה 'בהמה', בחינת מלכות מדה העשירית. על כן קורין אז 'עשר תעשר', והוא נקרא 'מעשר בהמה'.

ותיכף באחד באלול נעשה הכנה לזה, כי 'אחד אלול' עולה 'הכנה'. ועל כן 'אלול' הוא לוי' פעמים 'אל' העולה 'כתר מלכות', (עיי"ש שכן הוא הכוונה בהקפות) אשר נעשה הכנה על שמיני עצרת לתקן כתר רחל כנ"ל.

לעשות הכנה בחודש אלול על ראש השנה הבעל"ט, להכין הכסא מצד החסד. וזהו 'ויכון בחסד כסאך', היינו בחודש אלול הנקרא 'רב חסד', ואז 'ותשב עליו באמת', היינו בתשרי, על ידי הכנת אלול, כידוע מכוונות אשר באלול נמשך יג' מדות של רחמים... כי על זה ניתקנו עקרי ימי אלול לעשות הכנה לטוב.

וזהו שקורין פרשת ראה קודם חודש אלול... ו'היום' נקרא ראש השנה כידוע, וברכה וקללה נקראים ב' כסאות, לדין, ולצדקה, להזהיר אותנו להכין באלול הכסאות למשפט, ולהמיר כסא דין בשל רחמים. והנה ל' יום דאלול [היינו, עם יום ל' באב שהוא א' דר"ח אלול] הם תש"ך שעות, ועם 'אלול' עולה תשפ"ז, מספר מכוון "ראה אנכי נתן". גם ידוע מכוונות, "הנותן בים דרך" [ישעיה מג טז] על חודש אלול, והרמז "הנותן בים דרך" עולה "ראה אנכי נתן"

20 אמרי נועם אות ג'

קבלת עול מלכות

*****

תועלת עצומה בפרשה זו
תיכף בשעת קבלת עול

ברש"י "ראה אנכי נותן לפניכם היום ברכה וקללה" - האמורות בהר גריזים ובהר עיבל'. ויש להבין שלכאורה פרשה זו מיותרת, שהרי בסמוך כתיב מפורש "והיה כי יביאך וגו' ונתתה את הברכה על הר גריזים ואת הקללה על הר עיבל", ובפרשת תבוא מבואר כל הסדר "אלה יעמדו לברך את העם" וגו' וכל הארורים שפתחו תחילה בברכה, ומה הוסיף לומר בפרשה דראה אנכי?

ויש לומר דהנה ברש"י "את הברכה אשר תשמעו" על מנת אשר תשמעו, וידוע כי (גיטין ע"ד). כל האומר על מנת באומר מעכשיו דמי, אם כן הברכה ניתנה מעכשיו, אלא שנצרך לקיום התנאי לבסוף, והתועלת תובן על פי מה שהגיד כ"ק אבי אדמו"ר זצלה"ה דכל שפע וברכה מביא חיבור השי"ת בנבראים, כחיבור שבין הנותן והמקבל באמצעות המתנה, וישראל עושין את החיבור לעיקר יותר מגוף השפע, וקרבת אלקים יקרה אצלם מכל השפע שמקבלים, עכתדה"ק... ונראה שפרשה זו, אף שעל הר גריזים והר עיבל קאי, היא נוקבת ויורדת לדורות, שכל איש אשר נדבה רוחו, לקבל על עצמו לשמור התורה והמצוה, הוא זוכה תיכף בברכה, וזו מסייעתו להוציא קבלתו אל הפועל.

21 שם משמאל, סאכטשוב, דאה תרע"ז

20 ובתוך דבריו מפרט לבאר שמות מדות הרחמים השייכים לכל חודש: יש לומר כי 'אל' נגד ניסן, על דרך הכתוב [במדבר כג כב] "אל מוציאם ממצרים". 'רחום' נגד אייר, כי אייר ר"ת י"י א"ל ר'חום. 'וחנון' גימטריא קכ', נגד קכ' ימים של קבלת הלוחות, ג' פעמים מ' יום, על כן הוא נגד סיון. ו'ארץ אפים' נגד תמוז אב, כי בתמוז עדיין הוא אריכות אפים עד תשעה באב, כי אז שפך חמתו רח"ל.

21 עי"ש מה שמבאר בתוך הדברים: ויש לומר עוד, דהנה הנה כתיב "את הברכה אשר תשמעו אל מצוות ה' אלוהיכם, והקללה אם לא תשמעו", ולא פרט בכאן עשיה בפועל, וידוע רשמיעה היא קבלת דברים, ובתרגום 'די תקבלון', ואם כן הרי אין בתנאי הברכה עשיה בפועל, אלא הקבלה בלב, אבל בקללה הוסיף לומר "וסרתם וגו' ללכת אחרי אלוהים אחרים" וגו' שהיא עשיה בפועל, ועל כרחך, כאשר קבלו ישראל על עצמם בהר גריזים

ראה נתתי לפניך היום את החיים ואת הטוב ואת המות ואת הרע (ל, ט) יש לדעת השייכות להזמן

שהוא סוף אלול ונראה לי, דהנה בימים האלו אנו מבקשים 'כתיבה וחתימה טובה' (גימ' תתקכ"ח), להיות 'שנה טובה ומתוקה' (גימ' גם כן תתקכ"ח).

והנה בראש השנה היא מדת ואמת מן י"ג מדות, ובמדת ואמת לא שייך לפני משורת הדין, ואם כגמול הלב יחיל, על כן גבר עלינו חסדו להקדים לנו חדש אלול, אשר בו הוא מדת ורב חסד, להיות חוזר בתשובה, ויהיה התגברות מדת חסד גם על פי מדת אמת, שעל ידי תשובה מאלול יומתק ראש השנה ויהיה מספר 'אלול ראש השנה' יחד, מספר 'שנה טובה ומתוקה' דהיינו על ידי 'כתיבה וחתימה טובה'.

וזה שאמר הכתוב רא"ה ראשי תיבות 'אלול ראש השנה', שהוא מספר 'כתיבה וחתימה טובה' גם 'שנה טובה ומתוקה' כנ"ל, היא על ידי התחברות ימי אלול לראש השנה כנ"ל, וזהו "ראה נתתי", מספר 'אלול' בחשבון א' אלף, שאלול ניתן לתשובה לפני ראש השנה, וזהו לפניך היום, והיום רומז על ראש השנה, כאמרם ז"ל (זוה"ק ח"ב לב), על הפסוק (איוב א,) ויהי היום.

²² אהבת ישראל, ויוניץ, ראה תרנ"ט

ובהר עיבל, לשמור את מצוות ה', הרי נתקיים התנאי, ואפילו אם ח"ו לא היה בא לכלל מעשה, נמי כבר זכו בברכה,

ומעתה מובנה התועלת העצומה שבפרשה הזאת, שזכו תיכף בברכה על כל פנים, ונעשו ישראל דבוקים בהשי"ת, ומעתה ה' אתנו, ובלב מלא בטחון הם באים לרשת את הארץ, ואין לך חיוזק ידים רפות יותר מזה!

עוד מביא בשם משמואל, ראה, תרע"ה: מאמר השי"ת "ובחרת בחיים", מאחר שיצא מפיו יתברך שמו, בהכרח שכן יהיה שישראל יבחרו בחיים, ואם לא עכשיו יהיה לאחר זמן, וסוף כל סוף מוכרח מאמר זה להתקיים, ומכל מקום מקבלין שכר על הבחירה בחיים, שאינם מוכרחים על אותה העת דוקא, אבל מכל מקום באשר היא הבטחה על העתיד, ואיננה אלא מחוסרת זמן לבד, לאו כמחוסרת מעשה דמי, וקלה להם הבחירה בחיים, יותר מאם לא היתה הבטחה כלל, שאחר ההבטחה שוב אין לצד הרע דביקות בהם...

ובזה יש לפרש "את הברכה, אשר תשמעו" ולא כתיב 'אם תשמעו', היינו שזה עצמו היא הברכה שישמעו בודאי. וימתקו הדברים עפ"י דברי הזוה"ק (ח"ג כ"ג). בהפרש שבין מלת "אם" למלת "אשר" דמלת "אם" היא ספיקא, ותוהא הוא אם יהיה כך, אבל "אשר" הוא ודאי שודאי יהיה כך, עי"ש. ועל כן הכי נמי, שבזה שנתן לפניהם ברכות וקללות, ואמר להם "ובחרת בחיים" שנכתב בפרשת נצבים, זה עושה שישמעו בודאי וכן"ל.

²² ויש להוסיף בזה דברים, באופן של שאלה על דרך הפשט, ויישוב להם על דרך היראה והדרוש, כי אמנם נראה פסוק זה מפרשת ראה, אך אליבא דאמת נאמר הפסוק בפרשת נצבים, ברם להא גופא נצרך שימת לב, כי פסוקים אלו נאמרו על כריתת הברית שנערכה בשנית ע"י הכהנים הלויים עם יהושע בארץ ישראל על הר גריזים והר עיבל, וקודם לכן נכרתה בערבות מואב ע"י משה, והריהי כתובה בפרשת כי תבא, ומשה רבינו ע"ה כתב בתורתנו אותם פסוקים, וכפל אותם פעם אחת בפרשת ראה הרבה קודם כריתת הברית, ופעם אחת לאחר הברית בפרשת נצבים, ולא מצינו כזאת בשום מקום בתורה, שיכפול

בנים אתם לה' אלוקיכם

*****

בפרשה זו לשונות של אהבה וחיבה לכלל ישראל,

"לפני הימים הנוראים בחודש אלול, מתקיים "אריה שאג מי לא יירא", והיא בחינת שאגה מרחוק מתוך אהבה וחיבה... ועל דרך זה כל ענין השאגה של חודש אלול היא מתוך אהבה ורחמים, ולכן נקרא החודש בשם חודש הרחמים והרצון, כי בחודש זה מתעוררים רחמים עליונים, ולכן מצינו בפרשה זו, הרבה לשונות של אהבה וחיבה לכלל ישראל, כמ"ש "כי עם קדוש אתה לה' אלוקיך ובך בחר ה' " וכמו שאמר הכתוב להלן "בנים אתם לה' אלוקיכם", וידוע המחלוקת בין ר"מ ור"י כדתניא (קדושין לו.) בזמן שאתם נוהגים מנהג בנים אתה קרוים בנים, אין אתם נוהגין מנהג בנים אין אתם קרוים בנים דברי ר' יהודה, רבי מאיר אומר: בין כך ובין כך אתם קרוים בנים וכו', וכן נאמר בפרשה זו "ונתן לך רחמים ורחמך", גם רמז על אלול שהוא חודש הרחמים.

ועל כן בבוא חודש אלול צריך האדם לעורר רחמים על נפשו, ואין הכוונה שיעורר רחמים על גשמיות העוה"ז, אלא כמו שהביא הרה"ק בעל התניא זי"ע בספר תורה אור כי הרבה צריך האדם לעורר רחמים על נפשו...

כ"ק אדמ"ר משומר אמונים (יומא דהלולא ה' אלול)

23 ראה תשע"א קול אמונים ואתחנן תשע"ז

בנים אתם בוודאי

בשם הצדיק המפורסם רב האי גאון רשכבה"ג מ' יצחק אייזיק מקאריין [בעל ברית כהונת עולם, תלמיד המגיד] זללה"ה: בדרך הלצה, על שאנו אומרים בראש השנה, "היום הרת עולם וכו' אם כבנים רחמנו כרחם אב על בנים, ואם כעבדים עינינו לך תלויות", נמצא שאנו מסופקים בזה אם כבנים או כעבדים. ובנוהג

הציוי באותם לשונות כמעט במדויק, וכבר הקשו המפרשים מדוע נאמרו פסוקים אלו בפרשת ראה, ולא בפרשת כי תבא קודם הברית או לאחריה שיעשו כן בארץ ישראל בהר גריזים.

ועל דרך הדרוש מבואר בטוב, כי כשם שקודם ר"ה, שמבואר בסה"ק שבר"ה שב ונשנה מעין אותה כריתת הברית, (עיין בקדושא דסדרא תבא ונצבים שהובא כן מליקוטי תורה להרב בעל התניא, אמרי אמת לובלין שפתי צדיק ועוד) נצרך להכין נפשנו ירח ימים בחודש אלול, הנה הקדים משה רבינו זמן רב קודם כריתת הברית ראה אנוכי נותן לפניכם היום ברכה וקללה, להתכונן אליה בהכנה דרבה, וזמנה קא גרים שנקבעה לדורות בשבת מברכין אלול או בר"ח אלול, ונשנים הדברים בפרשת נצבים שנקרא תמיד קודם ראש השנה וצוה שם "ובחרת בחיים", והדברים מאירים בהמשך מהלך זה על פי המבואר בסה"ק בכמה אופנים. (עיין לעיל מהרה"ק מסאטמאר שפירש על דרך תכלה שנה וקללותיה, שחז"ל דרשוה על פרשת כי תבוא ופירש כן על פרשת ראה)

23 וראה בתוך דבריו שם: אמנם בדרך כלל בחודש אלול דרכו של היצה"ר להתגבר בכל מיני טירדות ובלבולים להפריע את האדם, כמובא בשל"ה הק' על אומרם ז"ל (יומא כט.) שילהי דקייטא קשיא מקייטא, וסימנך תנורא שגירא, שבשלהי דקייטא שהוא חודש אלול מתגבר היצה"ר ביתר שאת בכל מיני אופנים ונסיונות ברוחניות ובגשמיות בכדי להניא את האדם מלהכין עצמי לקראת הימים הנוראים.

שבעולם, אם אדם מסופק בדבר, הוא מתחכך עצמו ומתגדד... וזהו פירוש הפסוק, **בנים אתם בוודאי**, "לא תתגודדו" כמסופקים כדבר, ודפח"ח.

24 "שפתי קדושים", עמ' טו, א

בכל ההסתרות

בנים אתם לה' אלהיכם (שם). בכל ההסתרות יכולים ישראל להאחז בזה שהם **בנים**, כדכתיב **בנים אתם לה' אלוהיכם**, ועל ידי זה מתבטלים כל ההסתרות. "ליקוטי הרי"ם, גור, דאה

"בנים אתם לה' לאלוהיכם"

השער להתנוצצות התשובה, והכניסה לשנה החדשה

הנה פרשת ראה שבה נאמר **"בנים אתם לה' לאלוהיכם"** קורין תמיד בשבת מברכין אלול, שאז מתחילה להתנוצץ ההכנה של חודש אלול, וענינו על פי המובא בספרים הק' שאלול ר"ת "אני לדודי ודודי לי", כי בהתקרב חודש אלול ויהודי יודע היטב את מצבו, ובמה יתחיל להכנס לעולם התשובה, הרי גם שער התשובה הוא שיהודי מאמין שאני לדודי ודודי לי, ש"בנים אתם לה' לאלוהיכם", ו"בך בחר ה' להיות לו לעם סגולה", זה השער והכניסה לתחלת ההתנוצצות של תשובה, וזו הכניסה לשנה החדשה,

וכדברי הרה"ק מטשרנוביל הנזכר, [דאיתא בבית אברהם הסיפור מהרה"ק רבי מרדכי מטשרנוביל זי"ע, שפעם אחד ישב בשולחנו, אדם אחד בעל עבירה גדול, ונאנח מאד, ואמר הרה"ק הר"מ, שיהודי שנאנח, ואינו מאמין שהקב"ה מקבל אנחתו, הריחו ג"כ אפיקורס, והיינו כי יהודי מחויב להאמין ש"בנים אתם לה' לאלוהיכם", בכל המצבים], ובכל מצב שהוא פתוחים לפניו כל השערים, כי בנים אתם לה' לאלוהיכם, וזה מה דאיתא בתורת אבות ממרן הק' מקוברין 'פון אני לדודי ודודי לי, קען מען זיך אן שיכור' = מאני לדודי ודודי לי, אפשר להתרומם עד כדי שיחוש כשיכור], כי זה הפתח לכל יהודי בכל המצבים, שאני לדודי ודודי לי.

25 נתיבות שלום, סלונים, דאה אות ג'

24 וכן הוא באהבת ישראל, ראה: התורה הקדושה מבטיחה אותנו שאנחנו נקראים בנים למקום, ולא נהיה מסופקים בזה, כמו שאנו אומרים בראש השנה, אם כבנים אם כעבדים. וזה "לא תתגודדו", בדרך שאם אדם מסופק באיזה דבר מתחכך, ועל דרך דאיתא במשנה נדרים (נדרים פ"א מ"א) רבי עקיבא היה חוכך בזה להחמיר, אולם התורה הקדושה היא נצחית לעד. וכשאין אנחנו עושין רצונו של מקום אנחנו נקראים עבדים (קידושין לו.), אבל באמת 'עבד הוי"ה' בגימ' 'בנים'.

וידוע מאמר צדיקים בנים אתם לה' אלקיכם, וגו' (יד א). כי בפרשת אמור (ויקרא כג ד) כתיב, אלה מועדי ה' מקראי קודש אשר תקראו אתם במועדם. ובגמרא (ר"ה כה.), כתיב 'אתם' (בלי ואו) וקרי 'אותם' - אתם אפילו שוגגין, אתם אפילו מזידין, אתם אפילו מוטעין. ואילו כאן הכתיב והקרי, בנים אתם לה' אלקיכם. ואמר על כך הרבי רבי בונם זי"ע, בפרשת אמור קוראין 'אותם' ואנו דורשים 'אתם', כאן הכתיב והקרי בפירוש 'אתם', אז בוראי בנים אתם לה' לאלוהיכם, אתם אפילו שוגגין, אתם אפילו מזידין, אתם אפילו מוטעין.

25 וראה אמרי נועם עקב אות כ': הנה כל זמן שאנחנו בבחינת בן, דרך האב שמרגיש בצרות בנו אפילו בשעה שמייסרו להדריכו בדרך הישר, עם כל זה גם הוא מרגיש היסורין, משא"כ בבחינת עבד, אין האדון מרגיש כלל ביסורי העבד. והוא בבחינת [ישעיה סג ט] "בכל צרתם

בנים אתם ועל כן עיקר התפלה תהא על גלות השכינה

וזה בנים אתם לה' אלהיכם (יד, א)... והיינו כשכוונתם רק, בשביל שיהיה השם והכסא שלם, שיהיה שלמות בהשני שמות הוי"ה אלהי"ם, וזה שמזהיר הכתוב (שם) לא תתגודדו שהוא לשון מזל, כמו גד גדי, וסינוק לא (שבת סז), היינו שלא יהיה תפלתכם בימים האלו, לצורך עצמיכם, בכדי להמשיך עליכם מזל בבני חיי ומזוני, אך שיהיה עיקר התפלה בשביל השכינה הקדושה.

ולא תשימו קרחה בין עיניכם למת, דאיתא בספרים (עיין בס' עבודת ישראל לת"ב) על פסוק (איוב לא, א) ברית כרתי לעיני ומה אתבונן על בתולה, כי שני חדשים תמוז ואב הם בסוד העינין, היינו שהיה לי כריתת ברית דתורה גם בשני החדשים האלו, לכן מה אתבונן על בתולה, הוא החדש אלול שמזלו בתולה, שאין אני צריך להתבונן בו כל כך לבקש דרכי התשובה כיון שהקדמתי עוד בחדשים הקודמים, וזה הפירוש גם כאן ולא תשימו קרחה בין עיניכם, הם השני חדשים תמוז ואב, לא תשימו בהם קרחה מדרכי התשובה שעל ידי זה תגרמו, למת, להיות בבחינת בחייהם נקראים מתים רח"ל (ברכות יח:), אך שתקדימו לעשות עוד תשובה בהם.

מגן אברהם ראה

בנים אתם

גם כשמתפלל על מנת שיחיה בני כוונתו לשמים

בנים אתם וגו' ועל דרך דרוש יאמר בהקדם כי צירוף של חדש אלול יוצא מפסוק (לעיל ו, כה) וצדקה תהיה לנו כי נשמר לעשות, ויש להבין ענין פסוק זה לאלול. ונראה לי כי שלשים יום קודם שואלין ודורשין מענינים של יום הבא, כנודע (עי' פסחים ו.), על כן מראש חדש אלול נוהגין להרבות בתפלה ותחנונים, יעוין בריש הלכות ראש השנה מה שכתב המחבר (או"ח סי' תקפא ס"א).

והנה, בקשתנו בימים הבאים זכרנו לחיים וגו' וכתבנו בספר החיים למענך וגו', כתבנו בספר פרנסה וכלכלה, ולפי פשוטן אנו מבקשים צורכי עצמינו למענינו, וכבר מבואר בתיקונים (תקון ו, כב.) צווחין כו' הב לנו חיי הב לנו מזונא. אבל כבר ענינו ואמרנו לזה (פר' עקב ד"ה ועל דרך) כי אין הכוונה למענינו, כי אם למענו יתברך שהוא חפץ בחיים, ומקור הטוב רוצה להיטיב ולהשפיע בני חיי ומזונא ופרנסה, ואנו מבקשים על זה כדי למלאות רצונו יתברך, ולמען נוכל

לא צר" באל"ף, שהוא 'לא צר', שאינו מרגיש כלל בצערנו חלילה. וזהו בחינת הסתרת פנים חלילה שהוא קשה מכולן. ולזה נתייחד החודש אלול הבעל"ט שהם ימי רצון, שיהא נעשה מן 'לא' באל"ף (יהיה) 'לו' בוא"ו, וירגיש בצערנו ונהיה במדרגת בן, וממילא יתבטלו כל הדינים כשירגיש בצערנו.

ועל כן הימים של אחר חג השבועות, והיינו, לאחר תשלומי שבעה של החג עד ראש חדש אלול הם שבעים וששה ימים כמנין 'עבד', כי אז היתה בחינת הסתרת פנים, ומראש חדש אלול עד שמיני עצרת הם נב' ימים כמספר 'בן', שהוא 'לו צר' להרגיש בצערנו, ויתבטלו הדינים. וזהו 'כאשר ייסר איש את בנו ד' אלקיך מיסרך', היינו, שגם הוא ירגיש בצער ישראל וימתקו הדינים. וכן איתא בהקדמת תיקונים [דף ט.]. ... בהוא זמנא דאיהו עם ישראל 'לא צר' ודאי, עיי"ש. וכוונתו כשהוא 'לו צר' בוא"ו, ומרגיש בצערנו, אז ממילא נעשה 'לא צר' בא"לף.

לעבדו יתברך ולעשות מצות ומעשים טובים צדקה וגמילות חסדים. וזהו שאומרים זכרינו לחיים בשביל שאתה מלך חפץ בחיים, וכתבנו וגו' למענך וגו'. וכבר אמרו (כתובות נ.) עושה צדקה בכל עת (תהלים קו, ג), זה הזן ומפרנס אשתו ובניו. והיינו כיון שזן ומפרנס אותם ומדריכם בדרך ישרה על התורה והעבודה, נחשב צדקה אם שנראה שעושה לעצמו, כיון שהכוונה לשמו יתברך. וזה שנאמר וצדקה תהיה לנו כי נשמור לעשות וגו', כלומר גם מה שאנו מבקשים או עושים לנו לצורך עצמינו נחשב לצדקה וזכות, לאשר הכוונה כי נשמר לעשות את כל המצוה וגו'. ולזה ענין זה לאלול הקדמה ומליצה על בקשתינו בימים הבאים...

וזה מה שאמרו בגמרא ראש השנה פרק קמא (ד.) בישראל האומר סלע זו לצדקה בשביל שיחיה בנו הרי זה צדיק גמור, אבל באומות העולם לא, עיי"ש, ופירש רש"י בישראל שלבו לשמים ואם מריעין לו בחייו אינו קורא תגר כו', אבל באומות העולם אם אין מטיבין לו קורא תגר, ולכאורה מה שכתב רש"י שלבו לשמים שפת יתר, דהיה פני לו שאינו קורא תגר.

אבל נראה לי כוונתו בזה כי שמעתי ממוזלה"ה (ישמח משה, ר"פ במדבר ד"ה והנ"ל) שפירש, כאן בישראל מותר לומר בשביל שיחיה בנו, שזה עצמו למענו יתברך, שחפץ בכך, ולמען כשיחיה הבן יעבוד אותו ית"ש, מה שאין כן באומות העולם אין כוונתו רק למען עצמו, והבן, ע"כ דבריו. ואני אומר דפירוש זה, עם פירוש רש"י אחד הוא. דישראל שאין כוונתו בשביל שיחיה בנו לעצמו, רק בשביל רצונו יתברך, לכך אם מריעין לו כו' ולא נתמלא רצון עצמו, הרי רואה בזה רצונו יתברך, מקבל באהבה ואינו קורא תגר, שתולה בעונו. אבל אומות העולם שמבקש למלאות רצון עצמו, ואם לא נתמלא בקשתו ורצונו, קורא תגר. וזה עצמו שפירש רש"י ישראל שלבו לשמים, כלומר באומרו בשביל שיחיה בנו כוונתו לשמים כדי למלא רצון הבורא יתברך, ממילא אם מריעין לו אינו קורא תגר, מה שאין כן אומות העולם שכוונתו לא לשמים כי אם לעצמו, קורא תגר. וזה פירוש נחמד ברש"י:

וזהו שאומרים בראש השנה (תפלת מוסף) היום יעמיד במשפט וכו' אם כבנים, שכוונתם למלא רצון אביהם, אם כעבדים שכוונתם לעצמם לקבל פרס, אם כבנים רחמנו וכו', ואם כעבדים, עם כל זה עינינו וכו':

וזהו שאמרה התורה בנים אתם וגו', העידה עלינו שבכל מעשינו ובקשתינו אנו קרוים בנים, שכוונתנו לא לעצמינו, כי אם למלא רצונו יתברך,

על כן לא תתגודדו ולא תשימו קרחה וגו', ואיתא בילקוט (ראה רמז תתצא) שלא תצערו עצמיכם על מת, פירוש, כיון שזה רצונו יתברך. ועל זה אמר כי עם קדוש אתה, מופרש מעצמו לה' אלקיך, למענו יתברך. "ובך", כלומר אפילו מה שנראה שהוא בך, התולה בצורכי עצמך, בחר ה' להיות לו וגו' מכל העמים, כי בישראל מותר על מנת שיחיה בנו, מה שאין כן באומות העולם, והטעם, בשביל שישראל אינו קורא תגר, שאם רואה שכך רצונו מקבל באהבה.

ייטב לב, סיגעט דאה
יומא דהלולא ו' אלול

יחד שמו עליהם ג' פעמים בפרשה זו

במדרש ילמדנו על פסוק "בנים אתם לה' עוד אלהיכם", שה' שמות של חבה נקראו המלאכים, ובכולן קרא הקדוש ברוך הוא לישראל, וחבבן יותר ממלאכי השרת, נעתק בילקוט (פר' ראה סימן תצא') בפסוק בנים אתם, וגו'. ועוד שם לקמיה, אמר רשב"י, ראה בכמה לשונות חבבן הקדוש ברוך הוא לישראל, קרא אותם בנים, וחזר וקרא אותם "עם קדוש" בפרשה זו, וג' פעמים יחד שמו עליהם בפרשה זו, "בנים אתם לה' אלהיכם", "כי עם קדוש אתה לה' אלהיך", ו"בך בחר ה' אלהיך". אמר להם הקדוש ברוך הוא לישראל, בעולם הזה בחרתי בכם ויחדתי שמי עליכם, לעתיד לבא אני בכבודי מתהלך ביניכם, והתהלכתי בתוכם, עד כאן לשונו.

26

ראשית חכמה, שער האהבה, פרק שביעי

ג' פרשיות סמוכות לפרשת "בנים אתם"

רמז שכדי להתברר בבחי' בנים יש לעבור נסיונות

ג' הפרשיות, נביא שקר מסית ומדיח, הסמוכות לפרשת "בנים אתם" הם רמז על הג' אבות, אאע"ה נתנסה בעשר נסיונות, האבות עברו עליהם נסיונות, וזהו "כי מנסה וגו', וכתוב "הישכם אוהבים וגו' בכל לבבכם ובכל נפשכם", האבות התגברו על הנסיונות, ונתבררה בחינת "בנים אתם לה' אלוהיכם", וכמו"כ כל יחיד עובר הסתרות, וצריך הוא לתת בעצמו עצות חדשות, וכפי זה כך מסייעין לו כי מדה טובה מרובה.

27

אמרי אמת, גור, ראה תרפ"ב

²⁶ וראה באר מים חיים ויצא: נודע אומרים ז"ל במשנה (אבות ג, יח) חביבין ישראל שנקראו בנים וכו' חיבה יתירה נודעת להם שנקראו בנים, וכו' שנאמר (דברים יד, א) "בנים אתם לה' וגו', שזה הוא חיבה יתירה, במה שהודיע להם שהם בניו, כי אם קראם בניו בלתי ידיעתם גם זה הוא חיבה גדולה, ואך בזה שמודיע להם שנקראו בנים אליו, הוא חיבה יתירה, שמראה בזה שרוצה להוסיף להם חיבה על חיבה ותענוג על תענוג, כי הלא כבר קראם בנים שלא בפניהם כאמור (שמות ד, כד) "בני בכורי ישראל", ולא הניח דעתו כביכול, עד שקראם בנים בפניהם "בנים אתם" וגו',

ובעטרת ישועה, מועדים, בשעת הקפות אות יח': אמרו ז"ל במשנה אבות [פרק ג משנה יד] חביב אדם שנברא בצלם אלקים, חביבין ישראל שנקראו בנים למקום, 'שנקראו בנים למקום' רומז לשמיני עצרת שהוא יום נ"ב מימי הרצון כמספר ב"ן, וגם ביום הזה הקרבת הקרבן נגד בני ישראל, שנאמר עצרו עמי עוד יום אחד כמלך שזימן את בניו לסעודה, כמו שפירש רש"י ז"ל בפרשת אמור [ויקרא כג לו], והוא יחוד קודשא בריך הוא וכנסת ישראל. 'שניתן להם כלי חמדה' רומז על שמחת תורה שעושין הקפות עם התורה.

²⁷ וראה עוד אמרי אמת ראה תר"ע: בין הפרשיות דנביא השקר, ומסית ומדיח, כתיב "אחרי ה' אלקיכם תלכו" וגו', למה כתוב זה באמצע? אלא שכשיש הסתרות צריכים להתגבר ביותר, בזמן שיש מסית ומדיח צריכים להתאמץ עוד יותר, "אחרי ה' אלקיכם תלכו" וגו' אלו הם עצות איך להתגבר על ההסתרות,

ושם תרס"ט: פרשת נביא השקר, ופרשת מסית ומדיח, הם רמזים על היצירה, אדם צריך לדעת שכל ההסתרות באים לו כדי שיתגבר עליהם, וזהו שכתוב "כי מנסה ה' אלקיכם אתכם", נסיון הוא לשון התרוממות, שע"י שאדם מתגבר על ההסתרות הרי הוא עוד מתרומם,

"בנים אתם" – ו"עם קדוש אתה"

הבטחה בקיום הנפשות

"בנים אתם לה' אלקיכם, לא תתגודדו ולא תשימו קרחה בין עיניכם למת".
ובש"ס יבמות (יג':) לא תתגודדו לא תעשו אגודות אגודות. ויש להבין מה ענין
זה עם "בנים אתם לה' אלקיכם" ועם "לא תשימו קרחה בין עיניכם למת":

וכ"ק אבי אדמו"ר זצלה"ה פירש עפ"י דברי הרמב"ן בטעם המצוה שאסורה
גדידה ושריטה על מת, משום "עם קדוש אתה", שהיא הבטחה בקיום הנפשות
לפניו יתברך שמו, יאמר אחרי שאתה עם קדוש ופגולת ה', ולא ישא אלקים נפש,
וחשב מחשבות לבל ידח ממנו נדח, אין ראוי לכם להתגודד ולהקרח על נפש,
ואפילו ימות בנוער, עכ"ל. ובזה"ק (ח"ג קנ"ט:) הוסיף לאמר שאני מעייל יתהון
לעלמין טבין ושפירין. אך עדיין יש להבין תינח הנפש, אבל הגוף יורד לקבר,
והרי הוא קורח וגודד על אבדן הגוף, ולמה אסרה תורה? והתירוץ לזה, דהאדם
צריך שלא ישגיח על הגוף, שאין לגוף מעלה מצד עצמו, אלא שהוא נרתיק וצורך
הנפש, ומאחר שאין מגיע היזק לנפש, אדרבה מתעלה בתוספת מעלה, בעלמין
עלאין טבין ושפירין, אין להראות צער יותר מדי, על ידי קרחה וגדידה על העדר
הגוף.

28 שם משמואל, ראה, תרע"ה

רמז לימים טובים

אחרי ה' אלקיכם תלכו, ואותו תיראו, ואת מצותיו תשמרו, ובקולו תשמעו, ואותו
תעבדו, ובו תדבקון. הנה שמעתי מא"א זצלה"ה ברמז הפסוק כי אחרי ה'
אלקיכם תלכו הוא ר"ח אלול, ולכן 'תלכו' הוא נוטריקון וצדקה תהיה לנו כי
שהוא צירוף של ר"ח אלול כנודע. ואותו תיראו, רומז ליום הדין הנורא שהוא
ראש השנה. ואת מצותיו תשמרו, רומז לעשרת ימי תשובה. ובקולו תשמעו, רומז
ליוה"כ שבו הה' עינויים בסוד ה' קולות הפנימים. ואותו תעבדו, רומז לפזכות
שאז העבודה בסוכה ובארבעה מינים. ובו תדבקון, רומז לשמיני עצרת שבו
היחוד הנפלא שנדבקים בני ישראל לאביהם שבשמים, וכמאמר רז"ל עשו לי
סעודה קטנה שאהנה מכם, ודפח"ח.

אמרי יוסף, ספינקא, ראה

כתיב "לא תשמע וגו' אל חולם החלום ההוא, כי מנסה" ויג' "חולם החלום" היינו מה שנופל
במחשבת האדם, וכתיב "ובא האות והמופת" היינו שנותנים לזה סיוע מן השמים, כדי
להגדיל ולרומם מי שמתגבר על זה.

28 וראה שפת אמת דברים תרמ"ט: במדרש ד"א אלה הדברים, רבנן אמרי אמר הקב"ה
למשה כיון שקיבלו תוכחותיך, צריך אתה לברכן כו' לעתיד אני אברך אתכם ע"ש... ואותן
הדברים של משנה תורה הם דברי תוכחות לכל הדורות, כמ"ש "אשר דיבר משה אל כל
ישראל". ובמדרש "נאמנים פצעי אוהב" על משה רבינו ע"ה שהוכיח את ישראל, ובסוף
הוסיף להן ברכה, וגם תחלה מתחיל "אלה הדברים" ומסיים "וזאת הברכה". "ונעתרות
נשיקות שונא" בלעם התחיל בברכה, ולבסוף הכשילם ע"ש.

ובאמת כל התוכחות שבתורה הוא לטובת בני ישראל, וכתי' בדברים לא יוסר עבד. אבל
מוסר בני ישראל שנקראו בנים היא בדברים. ולכן אפילו חייבי מלקות שבתורה היו
בקריאה, כמ"ש חז"ל בפסוק בקורת תהיה... וסופן להחזיר לבני ישראל למוטב, כמ"ש "על
כל פשעים תכסה אהבה". והיא תוכחת מגולה מאהבה מסותרת.

עשר תעשר

****

חודש אלול המעשר מהשנה
וכשהוא בקדושה נחשב לו הכל לקודש

"עשר תעשר את כל תבואת זרעך, היוצא השדה שנה שנה". ויש ליתן טעם, דלמה אין מעשרין משנה לחבירתה? ... והנה מבואר בס' שפע טל דלכן צריכין לעשות תשובה, בכל יום לערב, או בסוף החודש, וכן כולם, משום דאז יכול לחזור לשורשו, אבל בשנה האחרת כבר עבר זמנו. ולזה כתבה התורה "היוצא השדה שנה שנה", משום דעיקר המעשר הוא להחזיר הדבר לשורשו, ולכן צריכין דוקא בשנה החזרה:

והנה לפי זה האדם גם בשנותיו צריך לעשות כן, שעכ"פ יקדיש את חלק העשירי מימי חייו, ולכך החודש אלול הוא מוכן לתשובה, מפני שהוא חלק העשירי מהשנה, כי ניסן ותשרי הם בעצמן קודש, וכמבואר במדרש דיעקב אבינו ע"ה היה לו י"ד שבטים, כי מנשה ואפרים הם ג"כ נחשבים לשבטיו, ונתן שבט לוי למעשר, כי ד' שבטים היו בכורים, ולא הוצרך ליתן מעשר בשבילם, וכמו כן הוא בחדשי השנה וחודש אלול הוא המעשר, ואם הוא מקדש עצמו בחלק העשירי אז נחשב לו הכל לקודש, ולזה כתבה התורה "למען תלמד ליראה את ד' אלקיך כל הימים", ע"י מצות מעשר. ודו"ק.

29 אך פרי תבואה, ליסקא, ראה

29 ע"ש בתוך הדברים מ"ש עוד בביאור הענין: דהנה ראיתי בספר אור החכמה הרמז של מצות מעשר, משום דביו"ד מאמרות נברא העולם, וכל מאמר הוא כלול מכולם, והנה כל העולם שמשפיע לחבירו לעולם התחתון הוא ע"י חלק העשירי שלו, דהיינו ע"י חלק התחתון מהעולם העליון דהיא הבחי' מ"ד שלו, הוא משפיע לעולם התחתון, וע"י מצות מעשר מחזירין חלק העשירית שבכל דבר לשורשו, וע"כ אינו מפחד לירד ולהשפיע עוד, וזהו עשר בשביל שתתעשר, ועיין בשל"ה הקדוש, שער האותיות, אות ת' תשוקה סע' ז': הארכת בזה מקום אחר בביאור ארבעה זמני תשובה. א' ביומו תתן שכרו, ב' כל ערב שבת, ג' כל ערב ראש חודש, ד' יום הכפורים הגדול, כי כל זמן כולל את שלפניו, והיום כולל כ"ד שעות, ובהשלים היקף היום מתחיל השפעה אחרת ליום שלאחריו, בסוד גלגולי צירופי אותיות השם, על כן צריך לתקן העיות בו ביום, כמו תענית חלום בו ביום, ובאו הדברים בארוכה במקום אחר. ובבחינה זו נשלמו כל ימי האדם, וכל יום ויום נשאר רשום בפעולותיו שפעל ובתיקון פגמו.

ובערבי נחל, פרשת ויקהל: ביום חטאו בעת צאת החלק לפועל, עדיין הוא דבוק ולכן בקל ישוב בתשובה, זולת בעבירה חמורה שצריך להוציאה מהקליפה בכח גדול ובתשובה חזקה, ואחר השינה נתמעט הדביקות, וביום השביעי שבת נתמעט עוד הדביקות, ולכן כשלא שב ביום עשותו ישוב קודם כניסת שבת, כי אז יתמעט יותר הדביקות, וכאשר לא שב בערב שבת ישוב עכ"פ ערב ראש חודש, כי בכניסת חודש החדש מתפרדים החלקים יותר, וזמן המאוחר הוא עשרת ימי תשובה בסוף הי"ב חודש, וכאשר לא שב אז לא מהני תשובה, כי כבר נתפרדו לגמרי לא ישובו עוד. והבן היטב. - וראה עוד לקמן מאגרא דכלה ובהערה שם

בספר אנגרא דכלה, במדבר: על פי מ"ש חכמי האמת, זמנים המסוגלים ביותר לתשובה משאר הזמנים, הוא בסוף איזה זמן הנועד, דהיינו זמן מנחה לעתותי ערב דהוא סוף היום, ערב שבת הוא סוף השבוע, ערב ראש חודש הוא סוף החודש, ערב השנה סוף השנה, וכן תבין ותתבונן דוגמתן בשמיטין ויובלות, וכן תתבונן הדוגמא בסוף אלף הששי כאשר יגיע

חודש אלול הוא כח התחברות ויש לקדשו כקדושת מעשר

ולכן נקרא החודש הזה בשם אלול, כי אלול הוא לשון התחברות. כמו שאיתא במשנה העור והרוטב והקיפה והאלל, שהיא גיד השדרה והצוואר המחובר ומקשר כל אברי הגוף עיי"ש ברש"י ז"ל, וכמו"כ זה החודש אלול היא כח ההתחברות ודביקות ישראל בשורש העליון, וזה מה שקורין זה הפרשה תמיד בחודש אלול, וכתוב בה פרשת המעשרות, עשר תעשר את כל תבואת זרעך היוצא השדה שנה שנה, שהיא רומז על החודש הזה, כי י"ב חדשים יש בשנה, וחודש ניסן ותשרי הם כולו קודש לה', ונשאר רק עשרה חדשים בשנה, וכמו

זמן אלף השביעי שבת לה', דהנה הזמן הוא נברא כמו כל הנבראים, וברא השי"ת את הזמן ששת אלפים ויום השביעי קדש, לא יעצר ולא יחסן סחרה ואתננה קדש לה', [ישעיה כג יח], וכל הדברים ישובו למקורם ולמקום חצבתם לחיי החיים, וישמח ה' במעשיו. והנה הזמן הלז עוד כל ימי עולם, מתגלה הזמן ובא ממקום עליון לעולם הזה, ואחר כך חוזר לנרתיקו.

ותבין הענין כפי קבלת חכמי האמת הוא באופן זה, כאשר מתגלה זמן יום א' בשבוע, לעתותי ערב חוזר היום לעולם העליון ומתגלה היום השני, עד כלות ימי השבוע, וכאשר ישתלמו ימי השבוע ומתגלה הארת השבת, אז הוא עליית העולמות ומתעלים ששת ימי החול אשר נסתלקו מן העולם הזה כל אחד בזמנו, מתעלים אז לאור עליון יותר נפלא בערך, וכן הוא בשבוע שניה עד שישתלמו ימי החדש, אז מתעלים כל ימי החדש למקום עליון יותר, וכן הוא בכל חודש עד שתשלם השנה בכל חלקי ימים וחדשים, ואז תתעלה השנה למקום עליון יותר, וכן הוא בשמיטות עד שנת היובל יתעלו השמיטות למקום עליון יותר, ככה יהיה עד ככלות ששת אלפים שנה ויתגלה אלף השביעי, ישובו כל הדברים לשורשם ולמקום מחצבתם למקום שממנו חוצבו כל חלקי הזמן.

ומעתה בין והתבונן, כאשר יתגלה איזה יום בעולם וחוזר אח"כ למקורו, הנה הוא חוזר עם כל העניינים הנחקקים בו, מבני אדם הנתונים אז תחת הזמן הן לטוב והן ח"ו בהיפך, והנה קודם שחוזר היום לעולם העליון אז הפגם הוא רק בעולם הזה, משא"כ כשחוזר היום הנפגם למקום העליון, אז הפגם ח"ו במקום עליון יותר, אז תשובת האדם הוא יותר קשה כי פגם בעליונים, ואם לא תיקן גם בסוף השבוע ומתעלה הזמן יותר, אז הפגם הוא במקום עליון יותר ותשובתו יותר קשה, וככה תתבונן בשאר חלקי הזמן, ומזה תבין ענין יום הדין הגדול והנורא, כאשר יקוו כל הגוים אל עמק יהושפט [יואל ד יב], ומזה תוכל להבין אזהרת חכמי האמת, לשוב האדם בתשובה שלימה, בסופי כל זמן וזמן קודם חזרתו למקורו, היינו סוף היום, סוף השבוע, סוף חדש, סוף שנה. ומעתה תוכל להבין סידור התורה בהזכרת הזמן הפרט קודם, ואחר כך הכלל, שהכלל הוא תמיד נוסף על הפרט, בענייני הזמן עוד כל ימי עולם, ולמשכילים יונעם להבין הדברים על מתכונתם.

וראה בספר התניא, אגרת הקודש, פרק יד: בכל שנה ושנה יורד ומאיר מחכמה עילאה, אור חדש ומחודש שלא היה מאיר עדיין מעולם לארץ העליונה, כי אור כל שנה ושנה מסתלק לשרשו בכל ער"ה כשהחדש מתכסה בו, ואח"כ ע"י תקיעת שופר והתפלות נמשך אור חדש עליון מבחי' עליונה יותר... ובפרטי פרטיות, כן הוא בכל יום ויום, נמשכין מוחין עליונים יותר בכל תפלת השחר ואינן מוחין הראשונים שנסתלקו אחר התפלה, רק גבוהין יותר, ודרך כלל בכללות העולם בשית אלפי שנים, כן הוא בכל ר"ה ור"ה... שמסתלק בליל ר"ה עד אחר התקיעות, שיורד אור חדש עליון יותר, שלא היה מאיר עדיין מימי עולם אור עליון כזה, והוא מתלבש ומסתתר בארץ החיים שלמעלה ושלמטה, להחיות את כל העולמות כל משך שנה זו, אך גילוייו מהסתתר הזה, תלוי במעשה התחתונים וזכותם ותשובתם בעשי"ת. וד"ל.

שצריך האדם לעשר את תבואתו, אחת מעשרה, כמו"כ צריכים לעשר את חדשי השנה, שיהא אחד מחדשי השנה קדוש בקדושת מעשר, כמ"ש העשירי יהיו קודש לה' וזה הוא חודש אלול שהוא בחי' המעשר מכל החדשים, ואז מתגלה הרצון העליון שהי' בראשית הבריאה.

וזה עשר תעשר את כל תבואת זרעך היוצא השדה שנה שנה, היינו שגם בבחי' שנה צריך אתה לנהוג בו קדושת מעשר באחד מן החדשים, וע"י שמקדשין ישראל החודש הזה בקדושה וטהרה אמיתית, עי"ז יחדש עלינו השי"ת שנה טוב ומתוקה, וכל עניני הטוב מהעולם ועד העולם. אכ"ר.

דברי בעה"מ באלה שופטים

סדר עבודת חודש אלול

מרומז בפרשיות

בהפרשיות שאנו קורין בחודש אלול מרומז סדר העבודה של חודש זה. בשבת שמברכין אלול קראנו פרשת ראה ושם נאמר עשר תעשר את תבואת זרעך היוצא שנה שנה (דברים יד, כב). שני חדשים מהשנה ניסן ותשרי רובן בקדושה ונשתיר חדשי חול עשרה, ורמזה התורה עשר תעשר כו' שנה שנה כי גם את השנה צריך לעשר ולקבוע חודש אחד מהעשרה חדשים לתשובה והוא אלול.

לאחר כן שופטים ושוטרים תתן לך בכל שעריך. מתכסיסי מלחמה לשום לב לנהל את המלחמה חוץ למדינה מבלי תת לבוא את השונא פנימה, כי אז אם גם ינצח לבסוף, אבל בין כך ובין כך יעשה שמות בארץ, ולכך נחוץ לפקוד משמרת חזקה בכל שער ובכל מבוא... במלחמת היצר צריך ג"כ לנהג כמו כן. נחוץ לפקוד שומרים בכל השערים לבל יבוא פנימה בעת התפלה או עשית המצוה להתגרות ולפתות, ועכ"פ יעלה לו לבלבל את המחשבה, והשערים של האדם הם העינים אזנים והפה. שלא לראות ולא לשמוע ולא לדבר מה שאינו ראוי, ואז היצר ישאר בחוץ.

ואחר כן כי תצא למלחמה על אויביך (דברים כא, י) ואמרו חז"ל (ספרי תצא, פיסקא א) במלחמת הרשות הכתוב מדבר, היינו לצאת במלחמת תנופה לגבולו של היצר והוא לקדש את עצמו במותר לו, ואחר כן קורין פרשת תבוא והוא פרשת בכורים אשר בו רמזה התורה (שם כו, ב) ולקחת מראשית פרי האדמה, היינו לקדש המחשבה הראשונה לשמים, ועי"ז ימשך אשר כל המעשים יהי' מקודשים לשמים.

ישמח ישראל, טשארטקוב, תבא

חדשי אלול תשרי

חשובים כל אחד כשנה

עשר תעשר את כל תבואת זרעך היוצא השדה שנה שנה, (יד, כב) לכאורה קשה למה כפל שני פעמים עשר תעשר. ומבואר כל זה על פי פסוק הנותן בים דרך (ישעיה מג, טז), ודרשו (משנת חסידים מס' אלול פ"א) זה חודש אלול, ולמה זה דייקא אלול.

ונראה דהנה כשעלה ברצונו הפשוט לברוא את העולם, עלה ברצונו שיברא אותו במדת הדין כפירש"י (ריש בראשית) בראשית ברא אלהים, שעלה ברצונו לברוא במדת הדין, וראה שאין העולם מתקיים, ושיתף מדת הרחמים למדת הדין...

ונוכל לומר שזה הוא חודש אלול שעל פי האמת היה בריאת העולם בכ"ה באלול, ולפי ששיתף הבורא באותו הזמן מדת הרחמים למדת הדין, לכך באלול הוא עת רצון שנפתחים בו י"ג מכילין

דרחמי ונפתחים כל השערים והשי"ת מקבל התפילות והתשובות של ישראל ע"י שמתדבקים ישראל בהבורא, הבורא מדבק את עצמו כביכול ג"כ בנשמת ישראל. ולכך אמרו על פסוק אני לדודי ודודי לי ראשי תיבות אלול, שע"י שמתדבקים אומה הישראלית בזה החודש להבורא, הבורא כביכול מדבק את עצמו בנשמות ישראל.

והכלל של עבודת הבורא הוא יראה ואהבה, ואז בא ליראה עילאה. ואהבה ויראה הם חודש אלול וחודש תשרי, שחודש אלול הוא אהבה שבו עת רצון כנ"ל, ותשרי הוא יראה שהאותיות הם דרך תשר"ק ולכך תקנו חכמינו ז"ל שישבו בני אדם בתשובה בחודש אלול ובחודש תשרי, לפשפש במעשיו ולבקש טהרה מהבורא. ובחודש אלול מפשפש מהחטאים משנה שעברה, ובחודש תשרי מקבלים הקדושה משנה שתבא,

ואמרו בגמרא (ר"ה י:) ששלשים יום בשנה חשוב שנה, והקב"ה ברחמיו וברוב חסדיו מקבל הטהרה והקדושה שישראל מקדשים את עצמם בחודש אלול, כאילו טהרו את עצמם כל השנה שעברה, והקדושה שמקדשים את עצמם בתשרי על ידי שופר וסוכה ולולב, מקבל הבורא כאילו יקדשו ויטהרו את עצמם כל השנה שתבא. וזה הוא היוצא השדה שנה שנה, היינו חודש אלול ותשרי שכל אחד מהם חשוב שנה, וכשישראל מקדשים ומטהרים את עצמם בשני חדשים הללו, אזי משפיע הבורא על ידם, שפע לכל העולמות ולחקל תפוחין קדישין:

תולדות אהרן, זיטאמיר, ראה

התיקון באלול מרבה טובה ושפע

נודע מספה"ק אשר בחודש אלול הוא העת והזמן אשר ישגיח האדם על דרכיו. ויפקח על מעשיו אשר פעל ועשה כל השנה כולה. ולתקן אותם בחרטה בלב ובידיו פה. ובתשובה שלימה באמת ובתמים. מיראת ה' ומפחדו והדר גאונו ומאהבת השי"ת בכל לב ונפש. ולמסור נפשו רוחו ונשמתו להשי"ת באמת ולקבל על עצמו באמת, אשר מאז והלאה יהיה דבוק אך ביראת השי"ת כל היום. וכמבואר בספה"ק.

והנה יש לומר: טעם למה שנברר זמן זה להכשיר מעשיו היינו בחודש אלול בדוקא. יש לומר טעם אחד, כדי שכל אחד ואחד מישראל יבוא ליום הדין הגדול והנורא כזה בראש השנה ויום הכיפורים, טהור ונקי ומזוכך ומצוחצח מכל סיג, בכל מעשיו ודיבוריו ומחשבותיו וכל חושיו כנודע מספה"ק, ואפילו הצדיקים שבדור צריכין גם כן בחודש אלול, להתאמץ בעבודתם ביתר שאת ועוז מכל ימות השנה, ובפרט שהמה "ימי רצון" כנודע, גם עיקר היחודים אשר צריכים לעשות לייחד ולקשר וכמבואר למעלה, הזמן לזה ביותר בחודש אלול, וכנודע מכתבי האריז"ל מכמה יחודים השייכים לחודש הזה, ועוד ישנו טעם בזה. לעשות כל הנ"ל בחודש הזה לאשר הוא סוף השנה. בסוד עולם. שנה. נפש...

"שנה שנה" לומר שאין מעשרין מן החדש על הישן. היינו לבל ימתין בתיקון דרכיו ומעשיו על התחדשות השנה, לתקן אז את הישן משנה שעברה. רק על כל

פנים יתקן הכל בחודש אלול, ויטייחדו ויתקשרו כל העולמות ברזא דיחודא קדישא, וכנ"ל, ובבוא יום הדין יום ראש השנה ויוה"כ, יושפעו אז כל הטובות וכל הברכות להכנסת ישראל לעילא ותתא. וכן יזכינו השי"ת, לעשות תשובה שלימה באמת לפניו יתברך, וללכת בדרכיו אך ביראת ה' תמיד כל היום. וכיה"ר אמן.

30 אוהב ישראל, אפטא, ראה

ימי אלול עד הושענא רבה,

ממוצעים בין שנה לשנה ומשם בא השפע

ירמוז עוד "עשר תעשר" (דברים יד כב). רצה לומר: תביא כל מעשיך וכל פעולתיך לעשר ספירות קדושות, "את כל", "את ר"ת 'אלול' תשרי", 'כל' הם הנ' ימים מראש חודש אלול עד הושענא רבה, שהם ממוצעים בין שנה לשנה, ומשם בא השפע לכל ישראל. וזהו "תבואת זרעך היוצא השדה שנה שנה", רצה לומר: בעת השנה שעברה חוזרת לנרתיקה, והשנה הבאה באה אלינו לטובה לחיים ולשלום ולגאולה שלימה, באותן הימים תראה לדבק, ולעשות מעשיך לצורך גבוה, דהיינו ליחד העשר ספירות, והבן.

אגרא דמלה, דינוב, ראה

קורין פרשה זו קודם אלול

שע"י מצוות ומעשים טובים מעשר ומייחד המדות למעלה

על ידי מצוות ומעש"ט של ישראל... "את כל תבואת זרעך". היינו שתביא את כל הזרוע שאתה זורע, בכל שנה ושנה ובכל יום ויום, להביא כל דבר להקב"ה. וזהו "היוצא השדה". כי יש בחינת שדה. היינו יש שדה אחר. מה שנופל ח"ו לשדה אחר, על ידי חלא תעשה שעבר ח"ו, וגם במצות עשה שקיים יש דברים שלא

30 וראה שם לפני כן אריכות הדברים: "עשר תעשר וגו' שנה שנה". ואמרו חז"ל (בכורות נג:): "שנה שנה" לומר שאין מעשרין מן החדש על הישן. ובהעיר לב ושום שכל יש לומר: דהתורה מרמזת לנו כאן שכל גדול ונפלא בעבודת השי"ת, והוא, דהנה כתיב "תנו עוז לאלהים". ואחז"ל 'ישראל מוסיפין כח בפמליא של מעלה', והיינו כי על ידי מעשה הצדיקים בעבודת השי"ת ויתעלה. כגון בלימוד תורה לשמה וקיום מצותיו באמת. על ידי זה נתרבה ונתברך השפע טובה ורחבה לכל העולמות העליונים...

ואז נמשך שפע ברכה והצלחה וכל מיני חסדים טובים וכל ברכאין טבין מכל העולמות הק' העליונים אל השדה 'חקל תפוחין קדישין'... נמצא כי מעשיהם הטובים של עם ה' בני אל חי, המה בבחינת 'זריעה' כי על ידי זריעה הלזו של המצות ומעשים טובים, ניתוסף ונתרבה השפע ונמשך משח רבות עילאה קדישא...

והוא ממש כמו התבואה הנזרעת בהשדה, שעל ידי זה ניתוסף ונתרבה התבואה מאוד בהשדה. והנה בכל מצוות התורה ובכל מעשה בני האדם הטובים והישרים, בכל הנ"ל עיקר הדבר לדבק עצמו באמת ובתמים בהבורא ברוך הוא וברוך שמו, הנכבד והנורא. ושיהיו פיו ולבו ומחשבותיו שוים בדביקות זה הגדול, ולייחד ולקשר ביחודא חדא שני שמות הקדושים. הוי"ה אדנ"י. כנודע מספרים הקדושים. ואז על ידי היחוד הזה נמשך כל ההשפעות טובות...

ומסיים שם: ועל פי הנ"ל יבואר על נכון הפסוק הנ"ל. "עשר תעשר את כל תבואת זרעך, היוצא השדה שנה שנה". היינו שכל המצות והמעשים טובים אשר זרעת, ונתגדלו בקודש בהשפעות טובות, הנשפע ונמשך אל השדה 'חקל תפוחין קדישין'. תראה לייחדם ולקשרם בין התריין יודי"ן... היינו יו"ד עילאה משם הוי"ה הק'... ויו"ד תתאה משם אדנ"י הקדוש...

נעשו ח"ו בשלימות. כי בכל דבר יש ברורים הרבה עד שיתברר היטיב. ובאם לאו נופלים לשדה אחר ח"ו, וצריך לראות להעלות ולתקן את הכל. וביותר שנה שנה. היינו באלו הימים ימי אלול שהם ימי רצון, צריך לעשות תשובה באמת, ויתקן כל דבר עד שזדונות נעשו לו כזכיות. או כשגגות. ועוד יש שדה טובה. "כריח שדה אשר ברכו ה'". לכה דודי נצא השדה. וזהו "את כל תבואת זרעך, היוצא השדה, שנה שנה". שצריך לייחד ולהכניס הכל, לשדה אשר ברכו ה'. ולזה קורין פרשה זו קודם ר"ח אלול. כי מן החודש הזה מתחיל ימי רצון. וצריך כל אחד להסתכל היטיב במעשיו שעשה כל השנה ולעשות תשובה באמת ולתקן הכל. ויתייחדו השני יודין.

³¹ בית אהרן, קארלין, ראה

אדם ובהמה תושיע

"עשר תעשר את כל תבואת זרעך". הנה אדמו"ר הצדיק מורינו אלימלך זצ"ל, פירש דרך רמז: מה שאמרו חז"ל (ר"ה ב.) 'באחד באלול ראש השנה למעשר בהמה, רבי אלעזר ורבי שמעון אומרים באחד בתשרי'. דאיתא בזה"ק דמעשר רומז ליראה, כי י' יראה כנודע. והנה דעת הת"ק מי שמתנהג כל השנה בדרך הכסילים, רק בראש חודש אלול הוא מתעורר לתשובה וליראת השי"ת, הוא כמו הבהמה שאין לו דעת אדם,

וזהו שאמרו 'באחד באלול ראש השנה למעשר בהמה', שאז מי שיש לו דעת בהמה, מתעורר ליראה הנרמז במעשר. כי מי שהוא בבחינת אדם ירא השי"ת כל השנה כולה. ורבי אלעזר ורבי שמעון אומרים באחד בתשרי, פירוש שמי שמתעורר על כל פנים בר"ח אלול הוא גם כן בבחינת אדם, אבל מי שממתין עד באחד בתשרי, והוא ר"ה יומא דדינא דכולי עלמא, ואז רק משיג היראה הוא מעשה בהמה, כי על כל פנים צריך לדרוש שלשים יום קודם. ודפח"ח.

עבודת ישראל, קאזניץ, ראה

עשר תעשר, הוא יום הכפורים

העשירי מעשרת ימי תשובה

"לא תבשל גדי בחלב אמו. עשר תעשר" כו', ועיין ברש"י ז"ל טעם סמיכות הכתובים. ונראה, כי ענין שליחת השעיר ביום"כ, ידוע אשר הוא דורון אל הסטרא אחרא למען יתהפך לסניגור [עיין פדר"א פר"מה], וברצות ד' דרכי איש גם אויביו ישלים אתו [משלי טז ז]. ולכאורה מדוע לא נעשה זאת ביום ראש השנה בהתחלת ימי הדין והמשפט, נעשה תיכף לשלוח לו הדורון.

אמנם כבר אמרו חז"ל [ברכות ה.] לעולם ירגיז אדם יצר טוב על יצר הרע, אשר בתחילה צריך דווקא לעמוד נגדו במלחמה, כמ"ש [תהלים ד ה] רגזו ואל תחטאו, רק ברבות הימים כאשר נחלש כבר כחו, אז הוא משלים עם הצדיק... וכן הוא הענין בימים הקדושים אשר תחילתן צריך להרגיז בכח על היצר ולהבהילו ע"י מצות שופר, כמ"ש חז"ל בהיל ולא בהיל [תוס' ר"ה טז:], ועל דרך הנוסח [סליחות

³¹ ומסיים שם: ובטח בה', שבוודאי יקבל תשובתו בימי רצון הללו... ומסיים המדרש. 'בזכות שבת ומעשר, ישראל מתחטאין לפני הקב"ה'. כידוע שבת נקרא 'קודש', כדכתיב "כי קודש היא". וזהו למעלה מן העולם. וזה נקרא יוד למעלה. ומעשר הוא בחינת העשירי יוד תתאה. וצריך לקשר גם כן לקודש, ומייחדים שני הבחי', שגם בחינת יוד תתאה יתייחד הכל לנקודה העליונה, העשירי יהיה קודש.

לער"ה] קצוף במסטיין מלהסטיין. ואח"כ בבוא צום העשור, אז נתחפך לסניגור על ידי שליחת הדורון. וזהו "לא תבשל גדי בחלב אמו", היינו, כי 'חלב' ר"ת "בכסה ליום חגנו" ... רומז על ראש השנה, חג שהחודש מתכסה בו, אז עדיין לא תמתיק את היצר על ידי שליחת האי גדי, רק תמתין עד צום העשור.

וזהו 'עשר תעשר', רומז על יוה"כ שהוא מעשר מן המעשר שהם עשרת ימי התשובה. ועל כן אמר בכפל 'עשר תעשר'. ואז ניתקנו כל טפות זרע שיצאו לחוץ... אז הוא עת וזמן לשחדו בשליחת דורון הגדי, להפכו לסניגור עלינו.

אמרי נועם, ראה אות יד'

כל הימים

תכלית ההתעוררות שישאר עמו לכל ימיו ושנותיו

עשר תעשר וגו'. ואכלת לפני ה' אלהיך וגו' מעשר דגנך וגו' למען תלמד ליראה את ה' אלהיך כל הימים (יד, כב"כג). כתבו המפרשים (אבן עזרא; רמב"ן; חינוך מצוה שס) כי מחמת שהיה איש ישראל צריך לעלות עם המעשרות והביכורים לירושלים, על ידי זה למד ליראה אותו ית'. אך צריך לבאר מה שסיים אח"כ "כל הימים",

ואפשר לפרש, כי כמו שיש לנו שבתות וימים טובים, וכמו שיהיה בימים הנוראים הבאים לקראתנו לשלום, וכמו שתקנו לנו בכל יום שלש תפלות, וכמו תמיד שאיש ישראל עוסק בתורה, התכלית הוא שהכל ישאר, כמו כן זה שהוא מתעורר ומחשב את עצמו עתה, ישאר כל זה גם על להבא.

והנה בכל שנה ושנה יש לנו שבתות וימים טובים הבאים לפרקים, ובשנה זו יהיו ימים הנוראים, וגם אי"ה בשנה הבאה יהיו גם כן, התכלית איננו שכל זה יהיה רק זכרון לשעתו, היינו ההתעוררות של שנה זו לשנה זו, ושל שנה אחרת לשנה אחרת, אלא התכלית העיקרי הוא שבכל זמן, הן מזמנים אשר המה לפרקים, היינו ימים טובים ונוראים, והן מה שהוא תמיד כנ"ל, מכולם התכלית הוא שישאר זה גם לכל הימים, וכל השנים, דהיינו יו"ט זה יהיה הכנה לפי ענינו לכל השנים כולם, וכן כולם, וכל מה שאיש ישראל מחשב את עצמו וכל אימת שמחשב את מעשיו, ישאר מזה לכל השנים והימים, וכל ימיו יזכור מזה, ושיהיו הכנה לכל ימיו ושנותיו.

וזו כוונת הכתוב "ואכלת לפני ה' אלהיך" וגו' כנ"ל, כמו שכתבו המפרשים "למען תלמד ליראה את ה' אלהיך כל הימים", היינו שבכל הימים נוראים והיו"ט, וכל אימת שאיש ישראל מעורר עצמו, ומחשב את עצמו ביראתו ית', ישאר זה לכל הימים ושנים ושתמיד יזכור מזה.

יעזרנו השי"ת בימים הקדושים, שנחשב עם עצמנו, ושנדע מה לבקש על עצמנו מהשי"ת, ושנעסוק בתורת השי"ת ומצוותיו, וזה ישאר לנו לכל הימים ושנים. (סטרעליסקער חיבור)

³² מהר"י לקט אמרי קודש בעלז, ראה

³² וראה עוד ספר החסידות תורת בעלז, קלפהולץ עמ' קמ': אמר אא"ז (מהר"י) ז"ל בשם הבעש"ט ז"ל, שכל ימי השנה המה רק השלמה לימים הקדושים. והכוונה היא, שאדם מישראל צריך

לקדש עצמו בהימים הקדושים, עד שיהיה בכחו להמשיך על עצמו קדושת המועדים לכל השנה, להרגיש בכל יום מימות השנה את קדושת כל המועדים, ואפילו ממועדים דרבנן חנוכה ופורים, צריך גם להמשיך לכל השנה. עכ"ד א"ז ז"ל.

השבתות וימים טובים הם המעשרות של ימות השנה

בשמיני עצרת קורין "עשר תעשר", מקודם הם הימים הנוראים, ואחר כך שמיני עצרת שהוא השורש והתכלית מהם, איתא "עשר תעשר" בשני מעשרות הכתוב מדבר, מעשר הוא יראה, כדכתיב "עשר תעשר וגו' למען תלמד ליראה", המעשר הראשון הוא כנגד עשרת ימי תשובה, והשני כנגד העשרה ימים שעד שמיני עצרת, והמעשר נותן כח לכל השירים, שזה דכתיב "עשר תעשר את כל תבואת זרעך",

איתא בגמרא יבמות "למען תלמד ליראה את ה' אלקיך, כל הימים" אלו שבתות ויו"ט, השבתות ויו"ט הם שני מעשרות משם ימות השנה, וצריכים לערבן בכל המעשים ובכל ימות השנה, כדאיתא 'מערב אדם קב חומטין' שזה מעמיד את התבואה.

אאזז"ל אמר על הא דאיתא הכל בידי שמים חוץ מיראת שמים, דהכי יכול האדם לקחת משהו מעצמו, אלא הפירוש שאם אדם מתאמץ ומתפלל ומבקש להשיג יראת שמים, נותנים לו זאת מהשמים,

איתא בגמרא אדם רוצה בקב שלו מתשעה קבים של חברו, קב שלו הכוונה למעשר שהוא יראה, שצריכים ליתן זה בכל דבר, ואחר כך מפרישים המעשר ומחזירים אותו להקב"ה, וזה דכתיב "עצרת תהיה לכם" שעל ידי שמחזירים ה'לכם' להקב"ה, ומבטלים אותו להקב"ה יש לו קיום.

³³ אמרי אמת, ימים אחרונים של סוכות, תרע"ב

וכי ירבה ממך הדרך

*****

הנותן בים דרך

וגם "ראה אנוכי נותן" עולה למספר הקרא "הנותן בים דרך" הכוונה הידוע לחדש אלול.

צבי לצדיק, בלזאב, ראה

יכסוף וישתק מתי יזכה לשוב

וכן נפרש הפסוק בענין זה, דמהראוי על כל פנים בחדש אלול, שיתעורר אדם בתשובה כל יום, ולהתחרט עונותיו אשר עברו על ראשו, ולהתמרמר עליהם... ואמר הכתוב "וכי ירבה ממך הדרך", דהיינו שלפעמים מתעורר בתשובה, אבל נפשו מרה לו מאד, כי ידמה בעיניו שהוא מרוחק מאד מה' יתברך, וכבד עליו הדבר שישוב לבוראו ית', על ידי סיגופים ושאר ענינים, ונקרא בפסוק "כי ירבה ממך הדרך" הוא דרך תשובה הנפתח בחדש אלול, בסוד "הנותן בים דרך", כנודע מדברי האר"י ז"ל, וכמו שכתבתי במקום אחר מזה, על כן העצה היעוצה עכ"פ לקבל על עצמו התשובה, ולהיות נכסף ומשתוקק, מתי יזכה לשוב בראוי, וזה שאמר ונתת בכסף לשון תאוה, כמו נכסף נכספת, שיהיה לו עכ"פ חשק

³³ השוה אמרי אמת, ימים אחרונים של סוכות, תרפ"ב בתוספת ביאור: איתא בגמרא יבמות "למען תלמד ליראה" וכו' אלו שבתות וימים טובים' היינו שגם בזמן יש מעשר, והשבתות ויו"ט שהם ע"ג ימים בשנה, הם המעשר מכל השנה, דכתיב "עשר תעשר" ואיתא ב'שני מעשרות הכתוב מדבר, עג' הם שני מעשרות משם"ה.

לתשובה, וצרת הכסף בידך, עד אשר תזכה לבהירות והלכת אל המקום אשר יבחר ה'.

עבודת ישראל קאזניץ, ראה

וכי ירבה ממך הדרך היינו התשובה

הנה כתיב "הנותן בים דרך" כו', דרך הוא התשובה, כמו שאמר הכתוב 'ודרך תשובה הורית'. וזהו שנותן בים היא המלכות כנודע, דרך התשובה. ובודאי יש יחידי סגולה אשר כל ימות השנה מפשפשים במעשיהם, ושבים תמיד בתשובה שלימה. אבל שאר העם שכל אחד עסוק בעסקיו על המחיה ועל הכלכלה, זה פונה לכרמו וזה פונה לזיתו כל השנה. לזאת ייחד השי"ת ימי אלול ימי הרצון ועתות התשובה, אשר אז עת רצון ששיב כל איש מדרכו וחי. ועיקר התשובה הוא החרטה ולבל ישוב עוד לכסלה, ויתחרט באמת על מה שעבר על רצון הבו"ה. ויקבל עליו אלהבא באמת לבל לעשות עוד כזו, עד שיעיד עליו בוחן לבות כי לא יחטא עוד, כמו שהאריך בזה הרמב"ם הקדוש בהלכות תשובה עי"ש.

ועפי"ז נפרש הכתוב בפרשה זו "וכי ירבה ממך הדרך". רצה לומר שדרך התשובה הנ"ל כאשר ירבה ממך. "כי לא תוכל שאתו" שלא תוכל שאת עליך עול התשובה, אזי דע "כי ירחק ממך המקום" מה שהמקום מרחוק מאתך, הוא ממך ומצידך, וממנו לא יבצר כי קרוב הוא לכל קוראיו... ולזאת תדע נאמנה, מה שאתה מרוחק ממנו הוא ממך, אתה הוא הגורם. ולכן צריך אתה לשית עצות בנפשך, וידעת כי כל זה בא לך מחמת כי תמיד עסקת. "ונתת בכסף". כסף הוא לשון תאוה כנודע, ורצה לומר מחמת שהלכת אחרי תאוות הגופניות. ולזאת מוכרח אתה להיות מסיבות מתהפך בתחבולות. "וצרת הכסף בידך". שתפיר ותקשור כל הכיסופין והתאוות דהאי עלמא בידך. רצה לומר בכחך והוא יד ימין. וכל זה תעשה ע"י שמירת העינים, שתשמור אותם למאד לבל להביט און. כמו שהארכנו מזה למעלה, כי כשאינ העין רואה אין הלב חומד, ואינו הולך ואינו עושה מעשה לא טוב

דעת משה קאזניץ, לר"ח אלול

שיהו מעשיך לשם שמים

כי אין רשות או מצוה או עבירה

"וכי ירבה ממך הדרך כי לא תוכל שאתו, כי ירחק ממך המקום אשר יבחר ה' אלקיך לשום שמו שם, כי יברכך ה' אלקיך, ונתתה בכסף, וצרת הכסף בידך והלכת אל המקום אשר יבחר ה' אלקיך בו, ונתתה הכסף בכל אשר תאוה נפשך, בבקר ובצאן ביין ובשכר (יד, כד-כו).

פרשה זאת קורין בחדש אלול, או בשבת קודש מברכין אלול, והתורה הקדושה נצחית ונוהגת בכל אחד ובכל זמן, ויש להבין איך נוהג כעת. ויש לומר על דרך דאיתא בספר תורת חיים מא"ז הקדוש זצלה"ה (תצא ד"ה כי תצא) שפירש מאמרם ז"ל (אבות פ"ו מ"ג) שדוד למד מאחיתופל שני דברים בלבד, היינו או מצוה או עבירה ואין רשות, ולזה קראו רבו אלופו וכו', כי זה עיקר כל התורה, עיין שם. ויש לומר שזה שאמרו חז"ל (סנהדרין צח.) אין בן דוד בא, אלא בדור שכולו זכאי או בדור שכולו חייב, שלכאורה לא יתכן זאת. רק הכוונה שידעו שכולו זכאי, או כולו חייב ואין רשות בעולם.

והנה איתא בשם האר"י הק' זצ"ל (שער רוח הקודש מד, א) לכוין באלול הפסוק (ישעיה מג, טז) הנותן בים דרך. המרמז על דרך תשובה, לשוב מדברי הרשות, ולידע שאין בנמצא אלא או מצוה או עבירה.

וזה שאמר הכתוב כי ירבה ממך הדרך, היינו שיהיה רב ורחוק ממך הדרך תשובה, מטעם "כי לא תוכל שאתו" מהבלי הזמן ותאוות המשובשות הגופניות. "כי ירחק ממך המקום אשר יבחר ה' אלקיך לשום שמו שם", כי יברכך ה' אלקיך, וגדול נסיון העושר מנסיון העוני. לזאת תראה אשר תדע "כי יברכך ה' אלקיך" היינו שברכך בחדש זה [היינו הדרך שבתחילת הפסוק שמרמז על אלול], שתתקבל ברצון תשובתך בימי הרצון האלו.

"ונתתה בכסף" שהם ב' כסף, שתדע שכל מה שאדם כוסף, הוא רק או מצוה או עבירה, ותראה להפוך החומר לצורה, שהכיסוף שלך לא תהיה רק לדבר מצוה, "וצרת הכסף בידך, והלכת אל המקום אשר יבחר ה' אלקיך בו, ונתתה הכסף בכל אשר תאוה נפשך", במה שהנפש חושק לא הגוף, ותעשה כל מעשיך לשם שמים. (תכח)

אהבת ישראל, ויוניץ, דאה תרנ"ט

למען תלמוד ליראה

*****

שבת מברכין אלול זמן שפע יראה
ליראה את ה' בימים הנוראים

"וכל בניך למודי ה', ורב שלום בניך". הוא גם כן הפטרת פרשת ראה שקורין על הרוב בשבת שלפני ראש חודש אלול, שהוא התחלת זמן שפע היראה, בימים הנוראים, ולכן שייך אז הפסוק "וכל בניך למודי ה', כי עיקר למודי ה' הוא לימוד היראה. כמו שנמצא באותו הסדר פרשת ראה "למען תלמוד ליראה", שאז אנו מתחילים ללמוד עצמינו ליראה את ה' בימים הנוראים הקדושים, בראש השנה וערב יום כפור ויום כפור וסוכות.

לזה אומרים אז הפסוק הזה בהפטרה "וכל בניך למודי ה', שעוסקים בלימוד היראה. והגמר לטובה הוא בשבת קדש זה. [= פרשת נח], ב' שבתות אחר חג הסוכות כדברינו בסעודת הלילה. מבורר בבירור גמור. שכל בניך דהיינו הכלל ישראל לימודי ה', שפעל בנו הלימוד להיותינו נקראים לימודי ה', דהיינו לימודי יראת ה'.

34 תורת אמת, לובלין, נח

³⁴ וראה פרי צדיק, ראה, אות יא: הפטורת 'עניה סוערה' מפטירין תמיד, קודם ראש חודש אלול, או בראש חודש כשחל בשבת זה. ונאמר שם "וכל בניך למודי ה' ורב שלום בניך". והוא אחר שאמר הנביא מקודם "הנה אנכי מרביץ בפוך אבניך וגו', וכל גבולך לאבני חפץ" שהוא עושר מופלג, כמו שאמרו בגמרא ובפסיקתא. אמר, שאין המכוון העושר הזה בעשירות ממון, רק בעשירי תורה אני מדבר... וזה מפטירין קודם ראש חודש אלול, או בראש חודש אלול, שחודש זה הזמן לתקן... ויש לו שייכות להפרשה זו שנאמר "ראה אנכי נותן לפניכם" וגו' שפתח בלשון יחיד, ואחר כך אמר 'לפניכם' לשון רבים... שלמד לכל אחד הדברי תורה המיוחד לו לשורשו, שכל אחד יש לו דברי תורה המיוחד לשורש נפשו

"למען תלמד ליראה"

אלו שבתות וימים טובים

יש עולם שנה נפש. ולכולן יש התדבקות בשורש... שיש מקומות מיוחדים, שעל ידיהם כל המקומות מתחברים. ויש זמנים מיוחדים. ונפשות מיוחדים כו'. ושבתות ויום טוב הם מעלין כל הזמנים, ולכן סעודת שבת נקראת 'סעודת דמהימנותא', שעל ידה נמשך כל האכילות שבימי המעשה, אל השורש. ושמעתי מפי מו"ז [החידושי הרי"ם] ז"ל במה שנאמר באכילת מעשר "ואכלת לפני ה' אלקיך" כו' "למען תלמד ליראה". נלמד מזה, כי אכילת מצוה בקדושה, מביא האדם לידי יראה, וכן הוא באכילת שבת! עכ"ד.

ואמת בפיו, שכן רמזו רז"ל (יבמות צג.) בפסוק הנ"ל "למען תלמד ליראה את ה' אלקיך כל הימים" אלו שבתות וימים טובים ע"ש. ונראה הרמז כמו שנאמר, כי כמו שמעשר שנאכל לפני ה' בירושלים, מביא יראה וקדושה לכל האכילות שבכל המקומות, כמ"ש במקום אחר בשם מו"ז [החידושי הרי"ם] ז"ל: כי כל תרומה ומעשר מניח הכח בהשיריים. כמו כן אכילת שבתות ויום טוב, שנאמר עליהם "זה השולחן אשר לפני ה' " מביא יראה וקדושה לאכילות כל הימים. זה בבחינת המקום, וזה בבחינת הזמן.

35 שפת אמת, גור, צו תרנ"א

לשכנו תדרשו

****

לשכנו תדרשו ובאת שמה, (יב, ה-י) וכן המשך הפרשה אחרי זה. הנה עיין במגלה עמוקות (פרשת עקב, ד"ה ג' פעטים מ') שבראש חודש אלול שהוא מזל בתולה

³⁵ וראה עוד שפת אמת, ראה תרמ"א: בפסוק "למען תלמד ליראה את ה'". כבר כתבתי בשם מו"ז [החידושי הרי"ם] ז"ל כי כמו כן מסעודת שבת בא יראת ה' כו'...ונסמך פרשת 'עשר תעשר' לפרשת מאכלות אסורות, דכמו שבאותן המינים טמאים מתטמס נפש האוכלם, ולכן נקרא 'מאכלות אסורות' שנאסר בהם הנפש, וגם כח החיות שבו וניצוץ הקדוש נאסר בהם, ואינו יכול להתגלות. כמו כן יש אכילה דקדושה שהיא בחינת חירות, ומתרחב נפש האוכלם וכתוב בהם "ואכלת לפני ה' אלוקיך", וכן הוא בעונג שבת. ואיתא במשנה 'שלשה שאכלו על שלחן אחד ואמרו עליו דברי תורה, כאילו אכלו משלחנו של מקום שנאמר "זה השולחן אשר לפני ה'". ועל ידי העסק בתורה שנקרא חירות נגלה הפנימיות, והוא "השלחן אשר לפני ה'". וזה מצד כח בני ישראל שנקראו 'בני חורין' וניתן להם התורה. וכמו כן בהסתר הזמן השבת מביא חירות. וכמו כן בבחינת עולם ארץ ישראל ובית המקדש הביאו חירות, שזה עיקר החירות להסיר הסתרת הטבע ושיתגלה הפנימיות.

ובאמרי אמת תרצ"ז: "ובנבלתם לא תגעו", ברש"י רבותינו פירשו ברגל, שאדם חייב לטהר את עצמו ברגל, התורה נותנת לאדם עצות, אע"פ שהוא יודע מעצמו שצריך הוא להטהר ברגל, מלשון חז"ל משמע דאדם חייב לטהר את עצמו מיד לתחילת הרגל, והלא יש לו זמן כל שבעה, וכנראה שמצוה מן המובחר ליראות בעזרה ביום הראשון,

ובאמרי אמת ראה תרפ"ב: לשכנו תדרשו, ובאת שמה", וכפי מה שדורשים לשם שמים, כדכתיב "כי תדרשנו בכל לבבך ובכל נפשך" כך מתקיים אח"כ "ובאת שמה, והבאתם שמה, עולותיכם וזבחיכם וגו' ונדריכם וגו' ובכורות", וגו', שאלו הם כל הרצונות, נדרים ושאר רצונות, ובגמ' יליף מ"ובאת שמה והבאתם שמה" לענין בל תאחר, שיש זמני קודש שמסייעין לגמור כל הרצונות.

(ספר יצירה פ"ה, מ"ג), יאמר השם יתברך לבתולת ישראל 'קומי התנערי מעפר' (ראה ישעיה נב, ב) וכשם שאמר למשה לעיל (י. א): 'ועלה אלי ההרה' לקבל לוחות האחרונות, כן לעתיד לבוא יתן הקדוש ברוך הוא ברית חדשה לישראל (ראה ירמיה לא, ל), 'גדול יהיה כבוד הבית האחרון' וגו' (חגי ב, ט), עד כאן לשונו הקדוש, עיין שם בדבריו הקדושים ברוח הקודש...

וזהו שנאמר לשכנו, (השכינה הקדושה), תדרשו, כמו שדרשו רז"ל (ראש השנה ל). 'דורש לציון אין לה' (ירמיה ל, יז), מכלל דבעי דרישה. ועל ידי זה הדרישה "ובאת שמה", נבא לארץ הקודש וירושלים (ראה מדרש שוחר טוב, מזמור קו), והבאתם שמה (בתשובתו, כל אחד כפי חלקו ומדרגתו יביא לה) עולותיכם, זבחיכם, ואת מעשרותיכם וכו'.

חיים ושלוה, מונקאטש, ראה

לשכנו תדרשו

המצוה כיום לכסוף למקומות המקודשים

לשכנו תדרשו ובאת שמה (יב ה). מצוה זו שייך גם היום, על כל אחד מישראל, שידרוש למקום קדוש, ויכסוף בכל נפשו לזכות למשכנו הקדוש ממש, ועל כל פנים כל אחד לכנסיה שלו, אף הבעלי בתים לבתי כנסיות שלהם, שיתפלל שמה ויהיה עינו ולבו ויצפה לזכות להרגשת קדושה, והחסידים אצל רבם, ועל ידי זה שכל ישראל דורשין ומחכים לשכנו, על ידי זה מתאסף הרצון אמיתי, ומזה יהיה גאולה בכל ענינים, וגם עתה גאולה פרטית לענין שלו,

³⁶ לקוטי הרי"ם, גור, ראה

פרשת ראה מדברת מביהמ"ק מקום השמחה והיראה

אמנם עתה חסר לנו המקום, ונשאר רק הזמן

הפרשה מדברת מבית המקדש, כתיב "כי אם אל המקום אשר יבחר ה'" וגו', נראה מזה שהיום אין לנו מקום, בבית המקדש היה כל אחד מוצא את מקומו, ולכן היתה שם שמחה. כי עיקר השמחה היא כשמתגלה לו לאדם מקומו... כתיב "שלש פעמים בשנה, יראה" וגו', "יראה" הם אותיות 'יראה', שע"י שמתראין לפני הקב"ה מגיעה לאדם יראה, ע"י השמחה מגיעים ליראה, וזהו סימן לשמחה של אמת אם היא מביאה יראה, וכן להיפך היראה מביאה לשמחה, וזה שא"י 'אני יראתי מתוך שמחתי, ושמחתי מתוך יראתי', שע"י שמחה באמת באים ליראה, וע"י יראה באמת באים לשמחה,

ובבית המקדש היו שני הדברים, שמחה ויראה ופחד, וצריכים לזה זמן מיוחד ומקום מיוחד, והזמן הוא ברגלים, והמקום הוא בביהמ"ק, ועתה חסר לנו המקום, ואין לנו רק הזמן, ג' הרגלים, ועכשיו צריכים על כל פנים להשתוקק לביהמ"ק, וזהו דכתיב "לשכנו תדרשו ובאת שמה", אם היתה הדרישה בשלימות, היה

³⁶ והמשך הדברים שם: כי בהכלל ישראל לא חסר מאומה, כנראה מקרא מלא דבר "נתן תתן די מחסורו" וכו' (דברים טו ח) נראה שפשוט שנמצא אצל הנותן, מאשר יחסר לרעהו כנ"ל, שבתוך הכלל נמצא כל מה שצריך הכלל. לשכנו תדרשו נוהג תמיד, שאפילו לאחר החטא שאין בית המקדש קיים נשאר תמיד מקדש מעט, היינו כנסייה לשם שמים (אבות פ"ד מ"א) [לשכנו תדרשו הוא גם היום בגלות, בכל המקומות המקודשים, בתי כנסיות ובתי מדרשות ובתי החסידים, שהם מקדש מעט].

מתקיים "ובאת שמה" בפועל, והיה ממש בנין ביהמ"ק, ועל כל פנים כפי הדרישה, כן יש לנו חלק בדבר, כי "ובאת שמה" אין לו שיעור.

אמרי אמת ראה תרס"ה

אם תדרשו תזכו לבא שמה

וקורין קודם ראש חודש הסדרה הזאת, לרמז להאדם, אשר הוא יתברך רואה את ההתעוררות והכנות לב האדם להתקרב אליו יתברך, ונותן לפנינו תיכף היום את הברכה. וזה נרמז גם במה דאיתא הרמז. שר"ת "אני לדודי ודודי לי" אותיות 'אלול', היינו כשמתעורר המקבל באתערותא דלתתא, שזהו "אני לדודי". תיכף ומיד מתעורר כנגדו הסיוע דלעילא, להשפיע לו שפע הישועה. וזהו גם כן ענין הפסוק הנאמר בסדרה זו "לשכנו תדרשו ובאת שמה". היינו תיכף כשיתעורר המקבל ומכין את לבבו לשמו יתברך, שזהו "לשכנו תדרשו", אזי מיד "ובאת שמה". היינו שהשי"ת נמצא לו ומקבלו.

אמרי אמת, לובלין, ראה

פרשת המועדות

*****

כאילו היה אותו זמן

הרה"ק [ר' העניך] מאלכסנדר זצלה"ה אמר דבר, כשקוראין בתורה פרשת מועדים בשבת שאינו אותו יום טוב, כמו פרשת אמור ופרשת ראה ופרשת פינחס, אף שאינו זמן יום טוב, מכל מקום בקריאת פרשת המועדים, מושכין הזמן על אותו שבת, כאילו היה באמת אותו זמן.

שיח שרפי קודש, ערך תפילה אות ג"ז

כשקורין פרשת המועדות

מתעוררין אורות למעלה מהזמן

הנה הבורא ב"ה ברא שני בהירות, בהירות אחת הוא למעלה מהזמן, ובהירות השני הוא בתוך הזמן, היינו השלש רגלים ויום הכפורים, שבכל אחד מהם נתגלה בהירות חדשה, לפי מעשה שעושה בזה הזמן. ושני הבהירות הללו, גנו הקב"ה בתורה, ולכך כשקורין פרשת המועדות במועד השייך להם, היינו פרשת הפסח בפסח ופרשת יום הכפורים ביום הכפורים, וכן בכל המועדות, מתעוררין אותן הבהירות והאורות השייך לאותו הזמן, על ידי קריאת הפרשה והמעשה שעושים באותו זמן.

והפרשיות הללו של המועדות, הם כתובים בסדרות שקוראין אותם בשבתות השנה, היינו בפרשת אמור ובפרשת פנחס, ולכך כשקורין אותה הסדרה, הכתובה בה פרשה של מועדים, מעוררים על ידי הדבורים, אותן הבהירות שהם למעלה מהזמן, שלא על ידי מעשה,

ולכך כתיב באהרן "ויעש אהרן כאשר צוה ה' את משה" (עי' במדבר ח, ג), היינו בשעת עשיה השיג הבהירות שבתוך הזמן, ומתחלה כששמע הדבורים מן משה, השיג הבהירות שלמעלה מהזמן, על ידי הדבורים לבד. לפי שעיקר הבהירות והאורות, באים מאותיות התורה, שהם שמו של הקב"ה,

תולדות אהרן, זיטאמיר, קדושים ד"ה ובקוצרכם

'שופטים' ו'שופטים' הוא נגד ר"ה ויום הכפורים
אחר הרגלים שבפרשת ראה

אז"ל אמר שכמו שיש אחר הרגלים [=פסח שבועות וסכות], ר"ה ויום הכפורים, כך נסמך בתורה אחר ענין הג' רגלים [=שבפרשת ראה], פרשת שופטים ושופטים, זהו "בכל שעריך" דאיתא 'הפותח שער לדופקי בתשובה' והרגלים מיישרין את הכל,

וכתיב "אשר ה' אלוקיך נותן לך" שצריכים להאמין שכל מה שיש לאדם, הוא מן השמים, כדאיתא 'יצרו של אדם וכו' ואלמלא הקב"ה עוזרו וכו'.

אמרי אמת שופטים תרס"ח

פרשת ראה הוא פרשת המועדות
בסוד 'משנה תורה'

יו"ט ב' של גלויות, הוא בסוד 'משנה תורה' שנכפל שם מה שנאמר בסדרות הראשונים, ולכך קורין בכל יו"ט [שני של גלויות] "כל הבכור" שהוא בפרשת ראה (וביום א' של שבועות צריכים לקרות היו"ד דברות), וזהו דוקא בחו"ל, אבל לא בארץ ישראל, כי עיקר 'משנה תורה' נשנית בערבות מואב, ולכן שם הוא רק יו"ט אחד.

אמרי פנחס, שער ד, שבת ומועדים אות שכח'

ארוכה ומרפא

'אלול' במילואו עולה 'רפא'. והנה הר"ת "ראה אנכי נותן לפניכם" בגימ' 'רפא' כמספר 'אלול' במילואו, ועל כן החדש הזה מסוגל לרפואה. והנה... נודע אשר הר"ת של 'רופא חולי עמו ישראל' עולה רפ"ח, ועל כן "היום ברכה" עולה רפ"ח, וממשיכין רפואה שלימה לכל חולי עמו ישראל אמן. גם הר"ת "ראה אנכי נותן לפניכם היום ברכה" עולה כן, הכל לרמז שבחדש זו, בבחנו להמשיך רפואה וחיים לכל חולי עמו ישראל, אמן כן יהי רצון.

עטרת ישועה ראה

להעדות, מראי מקומות חדשים, תרומות
והנצחות, ניתן לפנות 052-7637540 או
במייל s0527637540@gmail.com
הירשם במייל ותקבל בל"נ כל שבוע חוברת

כל המזכיר פסוק בעונתו
מעלה עליו כאילו בונה מזבח חדש ומקריב עליו קרבן. (מס' סופרים פ"ח)